

Becsengettek az iskolákba

Új tanév, új vágyak, remények, feladatok

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Országos viszonylatban szeptember 11-én 2.700.000 kis és nagyobb diák kezdte meg a 2023–2024-es tanévet, amely a tanulók többsége számára 36 hétből áll. A XII. és a XIII. osztályba járó tanulók számára 34 hetet tart a tanév, ami június 7-én fejeződik be. A nyolcadik osztályosok 35 hetet járnak 2024. június 14-ig. A szakképző líceumok és a szakiskolák diákjainak 37 hét után június 28-án fejeződik be a tanítás.

Bodolai Gyöngyi

Amint már jeleztük, megyénk iskoláiban, óvodáiban, bölcsődéiben 85.901 diák kezdte meg hétfőn a 2023/24-es óvodai, iskolai évet. Oktatásukat 7.199 meghatározatlan időre kinevezett, illetve helyettesként oktató szakképzett pedagógus látja el az alsó és felső tagozaton. Az idén is maradt néhány üres állás, amelyeket szakképzetlen pedagógusokkal töltöttek be.

Bolyai-emlékévé

A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceumban a hozzácsatolt katolikus osztályokkal együtt 1552 diák és 120 pedagógus kezdte meg

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Új óvodában fogadják a kicsiket

Balavásár községben is felkészültek az új tanévre, a lehetőségek függvényében mindent megtettek, hogy szebb, tisztább, gyermekbarát környezetben fogadják a tanintézményekbe visszatérő diákokat.

2.

A megidézés logikája

Petőfi születésének 200. évfordulója alkalmából a Tompa Miklós Társulat kérte, hogy vigyünk színre egy Petőfi-szöveget, ők ajánlották ezt a művet. Nagyon kedves gimnáziumi élményem ez a szöveg.

5.

Mindent megpályáztunk, amit csak lehetett

Tizennyolc nyertes pályázat kivitelezésén munkálkodik a küllösi települési önkormányzat, ezek összértéke hatalmas összeg, az önrész sem kevés. De a közösségi vezetőség eltölte, hogy teljesen rendbe teszik az infrastruktúrát.

6.

20%
KEDVEZMÉNY
a diákok számára

OPTICA OPTOFARM

Keress fel minket!
0265 212 304
Marosvásárhely, Szászrégen, Szováta

Aktuális

A képmutatás magasiskolája

Mózes Edith

Szép napsütésben, de problémákkal vette kezdetét az új tanév. A pedagógusok, akik máig sem kapták meg a tavaszi tüntetések nyomán beígért béreket, újra sztrájkjal fenyegetőznek. Országos szinten pedig 600 iskola építőtelep, nem alkalmas oktatásra.

Ilyen körülmények között aktuális volt kicsit körülnézni törvényhozóink háza táján, akik vígan élnek és közpénzekből utazgatnak.

A szenátus által a külkapcsolati akciókra jóváhagyott költségvetés 2023-ra 5 millió 800.000 lej. Ennek egy jó részét már az első parlamenti ülés idején elköltötték.

A legtöbb külföldi látogatást a szociáldemokrata Titus Corlăţean, a külpolitikai bizottság elnöke tette. Mindössze hat hónap alatt a szenátusnak 22 külföldi útja volt: 10-szer járt Franciaországban, volt az USA-ban, Ausztriában, Hollandiában, Svédországban, Nagy-Britanniában, Izlandon, Cipruson. A szenátor 63 napot töltött külföldön, az ára elérte a 171.056,06 lejt.

Badea Viorel Riceard PNL-s szenátor 10 külföldi látogatást tett 2023. január és június között. A legtöbbször a Moldovai Köztársaságba utazott, kétszer Olaszországba, egy-egy látogatást tett Szerbiába, Libanonba, Írországba, Görögországba. A szenátus költségvetéséből fizetett külföldi látogatások 67,156,03 lejt tettek ki. A lista persze sokkal hosszabb.

(Folytatás a 3. oldalon)

SZEPTEMBER
12., kedd
 A Nap kel
 6 óra 56 perckor,
 lenyugszik
 19 óra 41 perckor.
 Az év 255. napja,
 hátravan 110 nap.

IDŐJÁRÁS
 Napsütés
Hőmérséklet:
 max. 29 °C
 min. 12 °C

✱Isten éltesse!
 Ma MÁRIA,
 holnap KORNÉL napja.
KORNÉL: latin nemzetiségnev rövidüléséből alakult. Jelentése: somfa vagy szarv.

VALUTAÁRFOLYAM
 BNR – 2023. szeptember 11.

1 EUR	4,9660
1 USD	4,6290
100 HUF	1,2906
1 g ARANY	286,5883

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
 Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszerűségi szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Szilvafőző fesztivál Marosjárdában
 Szeptember 15-17. között szilvafőző fesztivált szerveznek Marosjárdában. A fesztivál pénteken 19 órakor nótáesttel kezdődik, szombaton 12 órakor a demecseri fúvószenekar, a Citrom Band fellépésével kezdődik a műsor. Utána néptánc és Dombi Mónika következik. 17 órától Szabadi Nóra és Ördög Miklós Levente, majd Kozma Attila lép színpadra. 19 órától Kovács Nóri, majd dj. Bero szórakoztatja a közönséget. Vasárnap is színes program várja az érdeklődőket. 10 órától bicikliverseny, 13 órától néptánc, majd a Kéknefeleics nótatársulat műsora következik. 19.30 órától Knock Out-koncert lesz. A 21 órától kezdődő tűzijáték zárja a fesztivált. A gasztrorfesztiválon idén is lesz látványfőzés és termékkértékesítés, helyet kapnak a kézművesek, akik hagyományos termékeiket kínálják az érdeklődőknek. Szervező a Gernyeszegi Polgármesteri Hivatal.

Bekukkantó a Törpingáló Klubba
 A Talentum Alapítvány évnívó, ingyenes bemutatkozó tevékenységére várják az 5-11 év közötti gyermekeket szeptember 13-án, szerdán délután 5 órától a Vihar (Furtunei) utca 13. szám alatti székházba. A rajzolni, festeni szerető gyermekek különféle grafikai, festészeti és szobrászati technikákkal ismerkedhetnek meg. A szeptember 20-án kezdődő rendszeres tehetséggondozó, képzőművészeti tevékenységekre is fel lehet iratkozni. A heti foglalkozáson, amit Molnár Krisztina képzőművész vezet, játékos módon, művészeti eszközök segítségével mutat a képzőművészet izgalmas világába, különféle grafikai, festészeti és szobrászati technikák sajátíthatók el. Az érdeklődőket felkészítik a művészeti iskola rajzosztályába. Érdeklődni lehet a 0723-037-922-es telefonszámon.

Egyházköri találkozó Jobbágyfalván
 Szeptember 16-án 12. alkalommal kerül sor a Marosi Unitárius Egyházköri évenkénti egyházköri találkozója. Az eseménynek a jobbágyfalvi Tündér Ilona Vendégház ad otthont a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség szervezésében. A találkozó hálaadó istentisztelettel kezdődik délelőtt 11 órától, ünnepi beszédet mond Nagy László lelkész, ezt követően köszöntőbeszédet hangzanak el, majd kulturális műsorokra kerül sor. A találkozó ideje alatt gyermekszínház várják a 6-12 éves gyermekeket, és az ifjak számára is készülnek programmal. A szeretetvendégségen az egyházközségek által elkészített bográcson ételeket szolgálják fel. Fazakas Lajos Levente esperes a szervezők nevében az egyházköri egyházközségeinek hívei mellett a Magyar Unitárius Egyház főtisztviselését és minden más felekezeti érdeklődőt is szeretettel hív és vár a találkozóra.

Let's Do It, Romania!
 Szeptember 16-án országos szintű nagygyűlést szerveznek. Az akcióra Maros megye önkénteseit is várják, akik a <https://membership.letsdoitromania.ro> oldalon regisztrálhatnak. Bővebb tájékoztatást Simion Nicoleta, a Maros megyei koordinátor nyújt. Telefon: 0740-102-843. Marosvásárhelyen a Maros-parton, a Tutaj utcában, a Kárpátok sétányon, a gyaloghíd körül, a Maros-híd Egyesülés negyedi részén, a Somostetőn és a Segesvári úton lesz takarítás. Marosvásárhelyen kívül Marosludas, Szászrégen, Segesvár, Szováta és több község is részt vesz a nagygyűlésben.
Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Évadnyitó opera- és operettgála

Csíky Csaba
 Egyértelmű élményt ígért a vendég-szereplő Hermann Szabolcs, a Szegei Nemzeti Színház karmestere és a Temesvári Román Nemzeti Opera két művésze, Narcisa Brumar szoprán és Cristian Bălănescu tenor a Kultúrpalota hangversenyszínpadán. Egyrészt folytatását vetítette előre az igazgató, György Levente műsorpolitikai elkép-

zeléseinek, másrészt pedig a művészi mércé rangjának őrzése, folyamatának szinten tartása is természetes volt. Mascagni-, Bizet-, Verdi-, Donizetti-, F. Cilea-nyitányok, -áriák, -duettek hódtatták meg az erre az élményre kifejezetten éhes hallgatóságot, amely meggyőződhetett a vonzó külsejű énekes drámai készségéről, tökéletes muzikalitásától, kiegyenlített ambitusáról, az elejétől a végéig remek produk-

ciója operában és operettben – Lehár, Kálmán – bizonyította tehetségét. Bălănescu kifogástalan ritmusa, jó agogikája, szépen ívelő frázisai, nem mindennapi ízlelő szerepváltásai színpadra teremtését is ekesen igazolták, operában és operettben – J. Strauss, Lehár – egyaránt. Hermann Szabolcs precíz munkával, kiváló szakmai hozzáértéssel, élvezettel irányította a színpadot, szólístát, zenekart, kórust. Mozgalmas, élvezetes, mindvégig művészi szinten tartott élményt kaptunk.

Új óvodában fogadják a kicsiket

Egrestőn új, máshol felújított vagy felújítás előtt álló épületekben tanulhatnak a diákok
 Fotó: Balavásári Közlöny

Balavásár községben is felkészültek az új tanévre, a lehetőségek függvényében mindent megtehető, hogy szebb, tisztább, gyermekbarát környezetben fogadják a tanintézményekbe visszatérő diákokat. Egrestőn hétfőtől új óvodában játszhatnak és tanulhatnak a kisgyerekek: múlt héten befejezték egy teljesen új épületet. A község pályázati úton 2 millió lejes támogatást kapott rá, amihez kétszázalékos önrészt kellett volna biztosítani, és az el nem számolható költségeket vállalja, de időközben az építőanyagok ára megnövekedett, a többletköltségeknek viszont csak egy részét fedezi a kormány, a többit majd az önkormányzatnak kell állnia – tudtuk meg Varga Adorján polgármestertől. Hozzátette: a projekt nemcsak az óvoda felépítését foglalja magába, hanem a teljes bútortozatot, továbbá internetellátást, digitális eszközökkel való felszerelést és játszótér kialakítását. Amíg az épület nem készült el, az eszközbeszerzést nem kezdték el, tehát még nem tudni, hogy mennyi lesz a projekt végső költségvetése. Az elmúlt napokban elvégezték az utolsó simításokat az épületen, így most három óvodai csoportot fogadhatnak, van egy többfunkciós terem is, egészségügyi és pedagógusszobák, betegellátó, tehát mindaz, ami ma már követelmény egy vidéki óvodában is. Így az elemi osztályok visszatérhetnek az iskolaépületbe. A pályázatot még az előző közsé-

vezetés nyerte meg, a közbeszerzés is el volt indítva, így 2020 decemberében aláírhatták a kivitelezési szerződést, az építkezést 2021 tavaszán kezdődött el. A beruházást egyrészt az erre szükségessé, hogy a faluban csupán egy régi tanintézmény volt, amelyet az óvodások foglaltak el, az elemi iskolásokat a művelődési otthonban kellett elhelyezni. Másrészt a demográfiai mutatók indokolták, hogy Egrestőn épüljön óvoda, ugyanis jelenleg ebben a faluban növekvő a gyermeklétszám. Egyébként a közszolgáltatás a nyáron máshol is elvégezte a szükséges munkálatokat, a balavásári óvodánál felújították a csoporttermetet, és hőszigetelték a külső falak elmaradt részét. A megyei tanfelügyelőség az utolsó percen jóváhagyta a napközis csoport indítását is, amelyre pedagóg-

uszt is biztosít. Kenden kicserélték az iskola megrongálódott tetőcsatornáit, újrafestették az óvoda homlokzatát. Elkészült a balavásári bölcsőde kivitelezési terve is, ha az Országos Beruházási Társaság (CNI) jóváhagyja, már a következő hónapban elkezdődhet a kivitelezés, hogy a tél beállta előtt elvégezhessek az alapozást. Pályázatot nyújtottak be a balavásári iskola energetikai fejlesztésére, felújítására, ez még elbírálás alatt áll, de pályázatot nyertek az iskolák bútorzatának cseréjére, a laboratóriumok felszerelésére. A kivitelezési szerződést nemrég írták alá, de ez már valószínűleg csak a következő évben valósul meg. A polgármesteri hivatal az idei évben is vállalta a tej-kifli program lebonyolítását, hogy a gyermekek minőségi tízóraikat kaphassanak. (GRL)

Kirándulás

A Maros Megyei Magyar Nyugdíjasok Klubja szeptember 16-án kirándulást szervez Torockóra és Nagyenyedre.
Érdeklődni a 0744-928-299-es telefonon, feliratkozni az RMDSZ Maros megyei székházban lehet (Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, I. emelet) hétköznapokon 10-16 óra között.

Újraindulnak az iskolajáratok

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal idén is iskolabuszjáratokat indít a Marosvásárhelyen tanuló diákok számára. A buszok hétköznaponként 7 órától közlekednek a 10, 12, 18, 19, 23 és 32-es vonalon. A 10-es 7.20 órakor indul az Egyesülés negyedből, a Jegenye úti megállóból, és 7.40-kor van a megyei sürgősségi kórháznál, a 12-es 7 órakor indul a Jegenye úti megállóból, a 18-as 7.20 órakor indul a vegyi kombináttól, és 7.50-kor ér a nagykorházhoz, a 19-es 7.20 órakor indul a Centروفarmtól, és 7.50-kor ér a megyei kórházhhoz, a 23-as 7.25 órakor indul a Helyi Közszállítási Vállalattól, és 7.50-kor van a nagykorházhoz, míg a 32-es 7.15-kor indul a Jegenye utcai megállóból, és a Shopping City felé tart. A buszokat megkülönböztető jelzéssel látják el, és helyi rendőrök vigyáznak a gyerekek biztonságára.

RENDEZVÉNYEK

Hogyan értsük félre a nőket?

Csányi Sándor Jászlai Mari-díjas színész szeptember 17-én 19 órától a marosvásárhelyi Kultúrpalotában lép fel a Hogyan értsük félre a nőket? című önálló estjével. Az előadásra a bilete.ro weboldalon lehet online jegyet váltani a következő linken: <https://www.bilete.ro/hogyan-ertsuk-felre-a-noket-masodik-felvonas-marosvasarhely/>

Könyvbemutató

Újabb könyvbemutatóval készül a Mentor Könyvek Kiadó. Nagy Attila immár tizennegyedik kötetét mutatják

be szeptember 19-én, kedden 18 órától a Studium HUB előadótermében (Bolyai tér 15.). A költő Összeáll minden című verseskötetet méltatja és a szerzővel beszélget Király István, a kiadó vezetője.

A Kamaszok ifjúsági szintársulat új tagokat vár!

A társulat ezen a héten csütörtökig (14-éig) várja du. 3 és 5 óra között 14–16 éves lányok és fiúk jelentkezését (fiúk előnyben) a társulat székhelyén, a vár Kapubástyájában. Amellett, hogy az új színházi produkciókban szerepet kapnak, a fiatalok képzésben is részesülnek: önazonosság, önismeret, személyiségfejlesztés, improvizáció, beszédtechnika, ének és hangképzés, drámai gyakorlatok stb. Az oktatás során az iskolai tanulás fejlesztésére is próbálnak odafigyelni.

NÉPÚJSÁG
 ÖNÁLLÓ MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kijadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ: Karácsnői Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK: Antalfi Imola, Benedek István

MUNKATÁRSOK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
 TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
 FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHÍRDETÉS: Petres Emilia.
 Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujtag.ro.
 SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujtag.ro E-mail: nepujtag@e-nepujtag.ro
 Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
 Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
 Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

Crevediai robbanás

Továbbra is három sérült szorul gépi lélegeztetésre

A crevediai LPG-állomásnál augusztus 26-án történt robbanás összesen három sérültet szorult továbbra is gépi lélegeztetésre, mind a háromat külföldi egészségügyi intézményekben ápolják – tájékoztatott hétfőn az egészségügyi minisztérium.

A közlemény szerint 10 közepesen súlyos vagy enyhe sérüléseket szenvedett páciens három hazai kórházban látnak el. Hatan a bukaresti klinikai sürgősségi kórházban, ketten a Bagdasar Arseni sürgősségi kórházban, ketten a plasztikai sebészeti klinikán fekszenek.

Eddig a robbanás 32 sérültjét engedték ki a kórházból (31-et hazai intézményekben, egyet az ausztriai Grazban ápoltak), öt áldozat meghalt.

Tizenkét sebesültet kezelnek külföldi egészségügyi intézményekben. A Brüsszelben ápoló, testfelületének több mint 15 százalékán megégett páciens önállóan lélegzik, hemodinamikailag stabil, állapota javult. A belga fővárosban kezelt másik páciens, akinek testét 20 százalékból borítják égési sebek, szintén önállóan lélegzik, hemodinamikailag stabil, és állapota kedvezően alakul.

A Milánóba szállított két páciens egyike testfelületének több

mint 90 százalékán megégett, gépi lélegeztetésre szorul, állapota továbbra is kritikus, átszállították egy másik, égési sérültek ellátására szakosodott olaszországi kórházba. A Milánóban kezelt másik beteg testfelületének 45 százalékán vannak égési sérülések, önállóan lélegzik, hemodinamikailag stabil, állapotuk biztatóan alakul.

A Berlinben ápoló két beteg önállóan lélegzik, hemodinamikailag stabilak. Ők a testük több mint 40 százalékán égtek meg.

Az ausztriai Grazban ápoló beteg helyzete égési sérülései elhelyezkedése és kiterjedése miatt összetett sebészeti szempontból, de képes önállóan lélegezni, hemodinamikailag stabil.

A Bécsben kezelt beteg szintén önállóan lélegzik, hemodinamikailag stabil, állapota nem változott az utóbbi 24 órában. A németországi Lübeckbe szállított két páciens testfelületének 40, illetve 30 százalékán vannak égési sérülések, gépi lélegeztetésre szorulnak, hemodinamikailag stabilak, állapotuk nem változott az elmúlt 24 órában.

A norvégiai Bergenben ápoló beteg képes önállóan lélegezni, hemodinamikailag stabil, állapota javult – számolt be a minisztérium. (Agerpres)

Német vezetésű nemzetközi hadgyakorlat a Balti-tengeren

Hadgyakorlat kezdődött hétfőn a Balti-tengeren 14 ország együttműködésével, német irányítás alatt. A Northern Coasts (Északi partok) elnevezésű haditengerészeti gyakorlat két hétig tart, helyszíne a Balti-tenger középső és keleti térsége, valamint Lettország és Észtország egyes területei.

A német hadsereg (Bundeswehr) tájékoztatása szerint nagyjából 30 hajó és tengeralattjáró, 20 repülőgép és több szárazföldi egység vesz részt rajta több mint három ezer katonával.

A gyakorlatot 2007 óta évente meg tartják, felváltva Dánia, Finnország, Németország és Svédország vezetésével. Az idén az Egyesült Államok, Belgium, Észtország, Franciaország, Hollandia, Kanada, Lengyelország, Lettország, Litvánia és Olaszország haditengerészete csatlakozott.

A német haditengerészet (Marine) rostoki parancsnokságából irányított művelet első szakasza egy úgynevezett harc-képesség-fokozó gyakorlat (Combat Enhancement Training – CET), amelyen a többi között a védekezést gyakorolják például a levegőből vagy tengeralattjárókról érkező fenyegetések ellen. A második szakasz egy haderő-integrációs gyakorlat (Force Integration Training – FIT), amely az egységek közötti kommunikáció és együttműködés fejlesztését szolgálja.

A művelet történetében először egy „reális forgatókönyvet”

gyakorolnak, amely a „szövetségi védelemről” szól – emelte ki Stephan Haisch tengerész, a gyakorlat vezetője.

A mintegy 400 ezer négyzetkilométer területű Balti-tenger a világ egyik legforgalmasabb vízi szállítási útvonala, naponta nagyjából 2500 teherhajó használja, és a személyszállításban és a halászatban is kiemelt jelentőségű. Biztonsága Németországnak is rendkívül fontos, ezt mutatja például, hogy a partjainál fekvő országok közül négynek – Dánia, Finnország, Lengyelország, Svédország – Németország az első számú kereskedelmi partnere, és az összes többinél is benne van a legfontosabb öt kereskedelmi partner között. Az esetleges tengeri blokádok vagy fegyveres konfliktusok megszakíthatják ezeket a kereskedelmi kapcsolatokat, ami a mindennapi életéhez szükséges alapvető termékek, például az üzemanyag ellátását is megzavarhatja.

Ugyanakkor a Balti-tenger katonailag is kiemelt terület, a NATO egyik fő ellátási útvonala a szövetség baltikumi tagjai és Finnország felé. Ugyancsak fontos biztonsági szempont, hogy szelero-műparkoktól adatkábeleken át földgázvezetékeig az úgynevezett kritikus, az egyes országok működéséhez elengedhetetlen infrastruktúrához tartozó létesítmények egész sora működik a Balti-tengeren – fejtették ki a gyakorlatról készített tájékoztatóban. (MTI)

Az EU jogtalanak tartja a megszállt ukrán területeken tartott orosz választásokat

Az Európai Unió elítéli és jogtalanak tartja, hogy a Krimi Autonóm Köztársaságban és Szevasztopol városában, valamint Ukrajna Donyeck, Luhanszk, Zaporizzsja és Herszon régiójának egyes részein Oroszország regionális és helyhatósági választásokat tartott szeptember 8-10-én – közölte Josep Borrell uniós külügyi és biztonságpolitikai főképviselet hétfőn.

Brüsszelben kiadott közleményében Borrell hangsúlyozta: az Európai Unió nem ismeri el és nem is fogja elismerni az „úgynevezett választások” megtartását az Oroszország által ideiglenesen megszállt ukrán területeken, sem azok eredményeit.

„Határozottan elutasítjuk Oroszország újabb hiábavaló kísérletét arra, hogy legitimálja vagy normalizálja illegális katonai ellenőrzését és az ukrán területek egyes részeinek annektálására tett kísérletét. Ez a nemzetközi jog, egyebek között az ENSZ Alapokmánya, valamint Ukrajna függetlenségének, önállóságának és területi egységének újabb nyilvánvaló megsértését jelenti” – fogalmazott.

Oroszország politikai vezetése és azok, akik részt vesznek és részt vettek a választások megszervezésében, szembesülni fognak ezeknek az illegális cselekményeknek a következményeivel – jelentette ki.

Borrell hangsúlyozta, hogy a „jogtalanul tartott választások” az orosz útlevelek jogtalan kibocsátása, az ukrán gyermekek erőszakos elhurcolása, az emberi jogok széles körű és szisztematikus megsértése, valamint az ukrán állampolgárok megfélemlítése és fokozódó elnyomása közepette zajlottak – mint írta – Oroszország és törvénytelenül kinevezett orosz hatóságok által Ukrajna ideiglenesen megszállt területein.

Kijelentette: Oroszországnak azonnal, teljesen és feltétel nélkül ki kell vonnia csapatait és katonai felszerelését Ukrajna egész területéről a nemzetközileg elismert határain kívülre. Az Európai Unió felszólítja Oroszországot, hogy tegyen eleget az emberi jogokkal és alapvető szabadságokkal kapcsolatos nemzetközi kötelezettségeinek, és vonja vissza elnyomó jogszabályait – tette hozzá közleményében az uniós diplomácia vezetője. (MTI)

Lengyelország 486 HIMARS amerikai rakéta-sorozatvetőt vásárol

Lengyelország 2026-ig 486 HIMARS rakéta-sorozatvetőt vásárol az Egyesült Államoktól – közölte Mariusz Blaszczak lengyel nemzetvédelmi miniszter hétfőn a közép-lengyelországi Torunban, miután aláírta a beszerzésről szóló keretszerződést.

A miniszter felidézte: Varsó 2019-ben már megrendelt 18 HIMARS-sorozatvetőt, és ezek egy része már a lengyel hadsereg állományában van. A két szerződés nyomán a lengyel fegyveres erők több mint 500 HIMARS-rakétavetővel fognak rendelkezni.

Az újabb megrendelés értelmében a rendszerek szállítását 2025 végén kezdik el, a 2026-os évet pedig a beszerzés szem-

pontjából „biztonságosnak nevezték” az ügyletről folytatott tárgyalások folyamán – mondta el Blaszczak.

Bejelentette: a rakétavetőket a lengyel gyártmányú Jelcz indítójárművekre szerelik, és a lengyel integrált harcirányítási rendszerrel hangolják össze.

Lengyelország Patriot légvédelmi rendszereket, F-35-ös vadászpilótákat és M1A1 Abrams harckocsikat is beszerzett az Egyesült Államoktól. A hadsereg korszerűsítésének keretében Dél-Koreától is vásárolnak harci eszközöket: K239 Csunum rakétavetőket, K9-es önjáró lövegeket, K2 harckocsikat és FA-50-es vadászpilótákat.

Jövőre Lengyelország a bruttó hazai termékéből több mint 4 százalékot szán védelmi kiadásokra. (MTI)

Ország – világ

Kordában tartanák az üzemanyag-drágulást

Marcel Ciolacu kormányfő szerint az üzemanyag-drágulás „nem olyan nagy mértékű”, és különben is világszerre tapasztalható jelenség, amelynek kiváltó oka a háború, de mindenképp megpróbálják kordában tartani. Elmondta, meg fogja érdeklődni, hogy pontosan miért nőtt az üzemanyag ára, de úgy tudja, hogy globális szinten emelkedett a nyersolaj hordónkénti ára, és ennek egyik kiváltó oka az Ukrajnában zajló háború. Mindenhol drágult az üzemanyag, Európában csak Bulgáriában olcsóbb, mint Romániában – emlékeztetett. Hozzátette, hogy Romániában még a 2018-as szinten van az üzemanyag jövedéki adója, ami Európában a legalacsonyabb. Véleménye szerint az is természetes, hogy a gázolaj a benzinnél jobban drágult, mivel a háborúban nagy mennyiségben használják. (Agerpres)

Új nyugdíjtörvény – három változatban

Marcel Ciolacu kormányfő hétfőn kijelentette: szeretné, ha év végére sikerülne véglegesíteni az új nyugdíjtörvényt. Újságírói kérdésre válaszolva elmondta: az Európai Bizottsággal folytatott egyeztetések során törölték az országos helyreállítási tervből azt az előírást, hogy az éves nyugdíjkiadások nem haladhatják meg a GDP 9,4 százalékát. Hozzátette, hogy jelenleg a nyugdíjkiadások nem érik el ezt a küszöböt, az eltörlésére azért volt szükség, mert nem tudni, hogy mit hoz a jövő. Az új nyugdíjtörvényről elmondta, hogy a tervezetet a Világbank segítségével dolgozza ki a kormány, és három változata is készült. Hozzátette, reményei szerint a jogszabályt sikerül mielőbb elfogadni. (Agerpres)

Vizsgálódik a katonai ügyészség

Holtan találták szombaton a bukaresti 89. stratégiai kommunikációs és informatikai bázis egyik 23 éves katonáját – közölte a védelmi minisztérium. A tájékoztatás szerint Mănoiu Robert Andrei katonatisztet reggel 6.40 óra körül találták holtan az egység sportpályája közelében, szíven löve. A helyszínre érkező rohammentősök már csak a halál beálltát tudták megállapítani. A fiatal katona 2020 óta dolgozott az említett egységben. Nőtlen volt, és soha nem vett részt külföldi küldetéseken. Legutóbbi pszichológiai felmérése idén februárban történt, akkor alkalmasnak nyilvánították a katonai szolgálatra – szögezi le a minisztérium. Az ügyet a bukaresti katonai ügyészség vizsgálja ki. (Agerpres)

A képmutatás magasiskolája

(Folytatás az 1. oldalról)

A képviselők utazásai is hatalmas összegeket nyeltek el. Például Ben Oni Ardelean liberális képviselő 7 és fél napos látogatást tett Kanadában, 6 és fél napot az Egyesült Államokban, 3 és fél napot Luxemburgban, további 3 napot Belgiumban töltött, ami 92.655,21 lejtünkbe került.

Az RMDSZ honatyái közül Antal István Lóránd utazása került a legtöbbe az adófizetőknek.

Persze nemcsak a kormánypárti honatyák utazgattak, szép számban jártak külföldre az ellenzékiek is.

Nem hagyhatjuk ki az államelnököket, aki a minapi tanácsítón azt mondta, rendkívül jó hangulatban kezdődik az új tanév, hiszen végre van egy modern tanügyi törvény, amely által megvalósul a minőségi oktatás. Az egyetlen probléma szerinte a drogfogyasztás, amit a Legfelsőbb Védelmi Tanácsban tárgyalnak meg. Ez valóban nagy probléma, de korántsem az egyetlen.

Az államfő, akit a központi sajtó az ország első turistájának emleget, nem fukarkodott a közpénzekkel, ha saját kényelméről volt szó. Csak az idei márciusi utazásai 2,1 millió eurót emésztettek fel, azaz a 2023-ra előirányzott teljes költségvetés több mint egyharmadát, holott az idei költségek magasabbak, mint a 2016-2021-es évek bármelyikében. Az elnök utazásaira idén 27 millió lejt különítettek el. Csak márciusban tett négy külföldi látogatást: ázsiai körutat Japánban és Szingapúrban, 4 napot töltött Dubajban és az Egyesült Arab Emírségekben. Természetesen mindenhová méregdrága magánrepülőgépekkel utazott.

Pérez tehát lenne, a gazdálkodással van baj. Populistán hangzik, de ha a hatalmas összegek egy részét akár a tanügyi intézmények befejezetlen építkezéseire fordították volna, akkor gyermekek százezrei nem ideiglenes székelyen, engedély nélküli épületekben vagy konténerekben kezdenék a tanévet.

Érdekes módon a „tanévnyitó” politikusok egyike sem beszélt ezekről a problémákról. Retorikájuk a képmutatás magasiskoláját mutatta be.

Becszengettek az iskolákba

Új tanév, új vágyak, remények, feladatok

(Folytatás az 1. oldalról)

szeptember 11-én a 2023–2024-es tanévet.

A délelőtti nyitóünnepségen *Jakab Tünde Irma* igazgató üdvözölte a bolyais diákokat, a meghívottakat és a szülőket.Beszédében *Hajdú Zoltán* igazgató az idei év történelmi fontosságát hangsúlyozta.

„209 évvel ezelőtt iskolánk minden idők leghíresebb diákja, Bolyai János (...) elkezdte tanulmányait itt, ebben az iskolában.” Híres „temesvári levelében” 1823. november 3-án értesítette édesapját, hogy semmiből egy új, más világot teremtett, azaz egy új geometriai rendszert dolgozott ki. A nemeuklidészi geometria felfedezésének 200. évfordulójára emlékezve az UNESCO az idei esztendő Bolyai-emlékévé nyilvánította.

„A múltat nem lehet tőlünk elvenni. De csak akkor a miénk, ha ismerjük” – idézte Nemeskürty István történész szavait *Hajdú Zoltán* igazgató, kiemelve, hogy a száraz tanterveket szeretnék a valós élet kihívásaihoz igazítani, és nem csupán tudást, hanem képességeket kívánnak formálni diákjaikban.

– Álmunk, hogy a Bolyai megfeleljen a kor kihívásainak, sőt, ha lehet, egy lépéssel előtte járjon. Szeretettel oktasson, neveljen. Ne csak a tudás forrása legyen, de adjon emberséget, magyarságot, formáljon olyan fiatalokat, akiknek van önfegyelmük, akik építeni és nem rombolni születnek, és akik, bármerre is sodorja őket a sors, boldog emberek tudnak maradni. Mert magaménak vallom Eötvös József szavait „...hiszen csak boldog gyer-

A Református Kollégium diákjai a Vártemplomban

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

mekekből lehetnek boldog felnőttek” – mondta az igazgató.

Ebben a munkában kérte a szülők támogatását a rend és a figyelem megtartása érdekében mai világunkban, amikor tanúi vagyunk az értékek válságának.

A továbbiakban a diákokhoz szólt. Először is az előkészítő osztályosoknak kívánta, hogy *Somlay Melinda* tanítónő segítségével örömteli perceket éljenek át az iskolában. Az ötödikeseknek, akik más épületben, a korábbi védőburokból kikerülve *Maier Ilka* osztályfőnök vezetésével folytatják tanulmányaikat, zökkenőmentes mindennapokat kívánt, a nyolcadikosok számára, akik a felvételi vizsgára kell felkészülniük, szorgalmat és felelősségtudatot. A kilencedik osztályt kezdőket köszöntötte, hogy a Bolyaiból vagy más iskolából célba értek.

A XII. osztályosokat azzal biztatta, hogy nehéz, de eseményekben

gazdag év áll előttük. Biztató számukra, hogy az iskolának az oktatási minisztériumhoz benyújtott pályázata sikeres volt, és lehetővé teszi, hogy az ötödik modulban (tanulási időszakban) csak az érettségi tantárgyakból tartott órákra kelljen bejárni az iskolába. A többi órát szinkron vagy aszinkron rendszerben tartják meg. Így több idő jut az érettségire való felkészülésre.

Hozzátette, hogy elkészült a munkaterv, amelyben a tananyag oktatása mellett értéktanterem, egészségmegőrző, kulturális és sportrendezvények szerepelnek.

Végül a diákságnak, családtagjaiknak és munkatársainak erőt, egészséget, türelmet és kitartást kívánt.

Hasonló jókívánásokkal fejezte be beszédét *Kovács Mihály Levente*, Maros Megye Tanácsának alnöke, aki megemlékezett a Bolyai-évről, majd az iskolakezdés időszakának kihívásairól beszélt.

„A tanulás sosem könnyű, de ez teszi izgalmassá és értékké. Ugyanakkor minden tanév új feladatokat jelent, de egyben új lehetőségeket is... „Az iskola az a hely, ahol nap mint nap új kapcsolatok születnek, új barátságok kötődnek, és észrevétlenül gazdagodunk életre szóló élményekkel.

Elmondta, hogy Maros megye számára fontos, hogy felkészült fiataljai legyenek, akik itthon maradnak. Ezért igyekeznek támogatni őket, fejleszteni a felsőoktatást, munkalehetőségeket teremteni, hogy tervezhető jövőjük legyen. Majd *Kosztolányi Dezsőt* idézve azt a tanácsot fogalmazta meg, hogy használja ki mindenki, hogy ma-

gyar nyelven tanulhat, próbáljon ki minél több lehetőséget, és vegyen részt a közösségi életben. A pedagógusoknak pedig kitartást és türelmet kívánt, valamint azt, hogy megszeressék a diákokkal a tanulást.

Căliman Claudiu, a megyei rendőrség képviselője a Belügyminisztérium üzenetét tolmácsolta.Az ünnepségen átadták *Nyulas Bernát*, a FOMCO cég tulajdonosának a díját a legmagasabb érettségi általánost (9,70) elért *Tăurean Laura-Éva* volt XII. A osztályos diáknak.

Az évnnyitón köszöntötték az előkészítő osztályos gyermekeket.

A műsort vezető igazgatónő ismertette a tanítók és az osztályfőnökök nevét.

Ezt a tanévet járjuk végig szeretettel – adta áldását *Csenteri Levente* iskolalelkész Pál apostolnak a Korintusbeliekhez írt leveléből vett idézettel.A szülői bizottság meglepetéseként két volt bolyais diák, *Bertóti Johanna* és *Asztalos Zoltán* zenélt.

A közösség ereje az egységben van

Ünnepi istentisztelet keretében a Vártemplomban tartotta évnnyitóját a Marosvásárhelyi Református Kollégium, amelynek a 24 osztályában 660 diák tanul 68 pedagógus vezetésével.

Furó Félix iskolalelkész a 32. zsoltár 8. versét választotta alapigéül: „Bölcsésé teszek, és megtanítalak téged az útra, amelyen jársz; tanácsot adok, rajtad lesz a szemem.”

Minden vakáció után nehéz visszatérni az iskolába, de a jó hír az,

hogy a mi szerető Istenünk itt van velünk a kezdetnél, az elindulásnál, és végig akar kísérni egész tanévben – hangzott el az igemagyarázatban. Azért helyezi a szívünkre ezt az ígét, mert bölcsésé akar tenni, meg akarja mutatni személyre szabottan azt az utat, amelyen járnunk kell. Emellett ott van a kollégium, a tanárok, a tantárgyak, amelyek adták, de arra is valók, hogy mi, a kollégium alkalmazottai törődjünk a diákokkal, neveljük őket, és Istenre mutassunk. Az ígében a „rajtad lesz a szemem” azt jelenti, hogy Isten számára a mi boldogságunk fontos, és figyelemmel kíséri életünket, hogy a boldogságot és az ő áldását meg tudjuk tapasztalni.

Az ünnepi istentiszteleten, amelyen részt vettek az előkészítő osztályosoktól a liceum utáni oktatásban részt vevő diákok is, a kilencediket kezdő tanulók fogadalmat tettek.

Benedek Zsolt iskolaigazgató beszédében arra biztatta a diákságot, hogy az iskola, a Református Kollégium hírnevéhez méltóan kell tanulni és viselkedni. A közösség ereje az egységben van, és ezt egyenként kell tovább csiszolni. A cél az, hogy amikor diákjaik elvégzik az iskolát, a szépet és a jót lássák.

Az igazgató köszöntötte a cikluskezdő osztályok diákjait, és azokat is, akik a kollégiumban folytatják tanulmányaikat. Sok sikert, kellő komolyságot és felelősségérzetet kívánt a végzős osztályok diákjainak, hogy az iskola jó hírét keltsék.

A Református Kollégium cserealji óvodájában vasárnap volt az ünnepélyes tanévnyitó.

A katolikus osztályok diákjai

Fotó: Szabó Blanka

Tanévkezdés a Bolyai liceumban

Fotó: Bodolai Gyöngyi

Benépesültek az iskolák

Megkezdődött az új tanév, az iskolák megnyitották kapukat. Örömmel vagy kíváncsian, megszokott helyre vagy új környezetbe, hétfő reggel betértek a diákok a tanintézményekbe.

Gligor Róbert László

Csikfalva községben Vadad kivételével mindenhol tavaly felújított iskolaépületekbe érkeztek vissza a diákok. Búzáházán is birtokba vehették a gyerekek a nemrég átadott, teljesen felújított és kibővített épületet. Itt még kisebb munkálatokat kell elvégezni a napokban, hogy szép és biztonságos legyen a környezet, de ezeket hamarosan megoldják.

A csikfalvi központi iskolában tartott tanévnyitó alkalmából ünnepi beszédében *Varga Ervin* alpol-

gármester arra emlékeztetett, hogy minden kezdet egy lehetőség: új barátságokra, új tudásra, új kihívásokra és új sikerekre, és minden kihívás, amellyel szembetalálják magukat a diákok, egy új lehetőség is egyben. Az iskolai évek alakítják jövőnket, itt tanuljuk meg azokat az alapvető értékeket és ismereteket, amelyek meghatározzák életünk útját. Minden egyes iskolában töltött nap egy lépéssel közelebb visz az álmokhoz. „A tanulás nem csak az iskolában történik: a világ tele van csodákkal, amelyek felfedezésre várnak. Használjuk ki minden lehetőséget a tanuláshoz és a növekedéshez!” – mutatott rá a közösség vezetője.

A rendőrség üdvözlétének és tanácsainak elhangzása után *Csüdör Imre* római katolikus plébános arra hívta fel a diákok figyelmét, hogy felelősek egymásért a tanulásban, a

viselkedésben és a cselekedetekben, és a Szentlélek által tudják befogadni a jót és a tudást.

„A mai nappal ismét feltáru előtűnik az ismeretek birodalma, iskolánk kapuja nyitva áll, és végre újra élet zengi be az iskolát” – üdvözölt minden diákot *Balogh Tünde* igazgatónő. Szavaiból kiderült: az iskola a júniusi képességvizsgák eredményeit tekintve idén is előkelő helyet ért el. Az új tanévben a községben 260 diák fog tanulni, és ismét érkeztek máshonnan is, összesen tíz egyéb településről írtak ide tanulókat, ami pozitív visszajelzés az itt folyó oktatásra nézve. Az új tanévben is a tanuláson kívül egyéb színes tevékenységekkel várják a diákokat, mint a színjátszó-, kézműves-, hangszer-, néptáncoktatás, sportkörök, a 7. és 8. osztályosoknak pedig felkészítők anyanyelvűből, matematikából és

románból, mindezek a PNRAS projekten belül.

„Büszke vagyok községünk iskoláira és azokra az emberekre, akik mindennap hozzájárulnak ahhoz, hogy sikeresebb és világosabb jövőt építsünk. Kívánom, hogy ez az új

tanév minden szempontból sikeres, eredményes és emlékezetes legyen mindannyiunk számára. Ne feledjétek: az oktatás a legnagyobb fegyver, amellyel megváltoztathatjuk a világot” – indította útnak ismét a diákságot a község vezetője.

Mindenkinek más-más érzéssel, de ismét megjelent az iskolában

Fotó: Gligor Róbert László

A megidézés logikája

Beszélgetés Kiliti Krisztiánnal *Az apostol* című előadás kapcsán

Kaáli Nagy Botond

Sétálósínház? Petőfi verse alapján? Kortárs drámai szöveg egy több mint másfél évszázados elbeszélő költeményből? Valószínűleg ezek a kérdések merülnek fel az érdeklődőkben a Tompa Miklós Társulat *Az apostol* című, rendhagyó produkciója kapcsán, amelynek legközelebbi előadására szeptember 14-én, csütörtökön este 9 órától kerül sor. Épp ezekre a kérdésekre ad választ (többek között) *Kiliti Krisztián* rendező, a társulat művészeti titkára, az előadás rendezőasszisztense, a szöveg egyik dramaturgia az alábbi interjúban.

– *Hogyan született az ötlet? Miért *Az apostol*?*

– Petőfi születésének 200. évfordulója alkalmából a Tompa Miklós Társulat kérte, hogy vigyünk színre egy Petőfi-szöveget, ők ajánlották ezt a művet. Nagyon kedves gimnáziumi élményem ez a szöveg, két hónapon át foglalkoztunk vele akkoriban. Szabó Róbert Csaba volt a társam a vásárhelyi adaptációban. A színház további kérése volt, hogy alternatív térben, esetleg sétászínházi jelleggel vigyük színre. Engem már régóta izgatott a színház festőműhelye, egy gyönyörű és hatalmas tér – rögtön arra gondoltam, hogy ott legyen, vagy legalábbis induljon el onnan az előadás. Csabával körbejártuk a színház különböző helyiségeit, és azon kezdtünk el gondolkodni, hogy melyik térhez milyen epizódot adaptálnánk. Igazából a tér hívta elő a dramaturgiát. Ezeket az alternatív színházi tereteket egy „idegenvezető” kalauzolja végig a nézőket: Simon Boglárka-Katalin színésznő szerepköre pontosan ez. Béla Marcel rendezőként csatlakozott a történethez, vele összeállt a szereposztás, és elkezdtük átdolgozni a szöveget. Csaba írt hozzá pluszjeleneteket, nyilván a Petőfi-szöveget használva ugródeszkaként.

– *Miért volt erre szükség?*

– Vannak a szövegben cselekménybeli hiátusok, ezeket akartuk kitérni. Ez egy elbeszélő költemény, tehát dramatikusan nagyon sok történetet dolgoz fel, de konkrét dramatikusan kevés van benne megírva. És ami meg van írva, azon is érződik, hogy nem színpadra ké-

Kiliti Krisztián

szült. Ahelyett, hogy egy masszív és tömény narrációs szöveggel telezsúfoltuk volna az előadást, megpróbáltuk különböző szituációkban erősíteni ezt a dramatikusan vonalat. És ehhez az kellett, hogy a narrációban elmondott szituációkat párbeszédbe sűrítsük. Egyszerre történt az, hogy a költeményben meglévő helyzeteket dramatikusan jelenetkékké alakítottuk, valamint teljesen eredeti jeleneteket írtunk – olyan esetekben például, amelyeket az eredeti szöveg elintéz annyival, hogy Szilveszter, a főhős elmegy egyik helyről a másikra. Ennek kellett egy dramatikusan keretet adni.

– *Az eredeti szöveget végig drámai formába írtátok át, vagy van narrációs része is?*

– Rengeteg narráció is maradt, ez ugye az idegenvezető szerepköre, illetve van egy nagyon-nagyon finom áthallás is – mintha a történetet a Szilveszter édesanyja mesélné el. És közben mindez keveredik civil szövegekkel, amelyek konkrétan annak a helyzetnek felelnek meg, hogy mi most nézőként bemegyünk a színház különböző tereibe. Ez színészilag egy bravúros történet, mert megmutatja, hogy ebből a civilségből hogyan lép át a színész abba, hogy közben a történetnek is

a része. És ezt Boglárka nagyon szépen viszi végig.

Fotó: Marosvásárhelyi Nemzeti Színház

– *A terek váltakozása kíséri a cselekmény váltakozását, minden, ami a versben más helyszínen történik, az előadásban is más térben kapott helyet?*

– Nagyjából. Nem akartuk ennyire logikusan végigkövetni, hiszen ennyi helyszínünk nincs, illetve a színház szépsége magában foglalja azt a jó értelemben vett teatralitást is, hogy bizonyos terek át tudnak minősülni azáltal, hogy egy másik szereplő lép be, vagy bekerül egy díszletelem, egy másik zene, másik fény. És ezzel mi is igyekeztünk játszani.

– *Volt köze a terek kiválasztásának, funkciójának a cselekményhez?*

– Igen, de ez is a megidézés logikája szerint. A hangulat és az érzet alapján feleltettük meg, igyekeztünk nem illusztrátián ábrázolni ezeket a tereket. A séta, az odavezető út érzete sokat számított.

– *Te ezt milyen színháznak neveznéd? Persze, tudjuk, sétálósínház, de mégis?*

– Jobb híján nevezzük sétálósínháznak. A helyzetekben benne van egy nagy adag kortárs színházi jel-

leg, hiszen kortárs színházi vonatkozásokat és referenciákat is használunk, vannak benne mai zenék és zenei feldolgozások. Kortárs színházi produktum, közel áll az installációhoz, az interaktivitása miatt a performance-hoz is – hiszen akarva-akaratlanul megszólítja a nézőt, aki bevonódik a történetbe. Nagyon sokszor játszottunk azzal, hogy a városban megjelenő tömeg, polgárság maga a nézőközönség. Egyszerre interaktív, bevonó, kortárs és installáció az előadás, pontosan azért, mert igyekeztünk annyira, amennyire lehetséges, megtartani a tereket azokban a formájukban, amelyekben mi találtuk őket.

– *Mennyi maradt az előadásban Petőfiből?*

– Nagyon sok. Az előadás végét megváltoztattuk, mert azt éreztük, hogy amiről beszélni szeretnénk, és amit ma egy ilyen figuráról gondolunk, mint a főhős, sokkal hitelesebb és igazabb, ha egy alternatív véget találunk neki. De igyekeztünk minden epizódot megtartani, és a narrációk miatt rengeteg szöveg megmaradt. Igyekeztünk tényleg hűnek lenni hozzá.

Emléktábla megáldása Marosszentgyörgyön

Szeptember 10-én, a 10 órakor kezdődő szentmise után Marosszentgyörgyön emléktáblát állítottak és áldottak meg a római katolikus templom déli oldalán *Vitéz Gergely Zoltán* (1892. Marosvásárhely – 1964. Budapest) vezérőrnagy tiszteletére a maroszséki Történelmi Vitézi Rend kezdeményezésére. Az ünnepségen részt vettek a rend tagjai Gyergyószentmiklósról, Marosvásárhelyről, Szászrégenből, Székelyudvarhelyről, Szovátáról és házigazdaként Marosszentgyörgyről.

A 37 rendtag a plébániáról vonult a szentkereszt, az egyháztanács, a ministránsok után a 700 éves templomba. A szentmisét v. Baricz Lajos atya végezte, az elmélkedést Ezekiel kapcsán az órállókról tartotta. A szentmise után a táblához vonultak, ahol dr. v. Huszti Sarolta megbízott székkapitány és v. Baricz Lajos leplezte le a táblát, majd meg is áldotta azt.

Sófalvi Sándor Szabolcs polgármester köszöntötte az ünnepségre egybegyűlteket,

a múlt fontosságáról szolt a jelen és a jövő helyes megértése és megélése vonatkozásában.

Dr. v. Huszti Sarolta székkapitány röviden ismertette Vitéz Gergely Zoltán életét és munkásságát, majd v. Nagy Ferenc hadnagy a tordai csatáról tartott rövid előadást.

V. Pataki Ágnes Kányádi Sándor *Félvén se félve* versét adta elő, Baricz Lajos pedig felolvasta az alkalomra írt *Hazánkat szolgálni – Vitéz Gergely Zoltán emlékére* – szonettjét, a Szent György és a Soli Deo Gloria énekkar pedig *Ha kimegyek a doberdói harctérre* és *Örmester úr, megkérem katonadalt* énekelte Simon Kinga vezényletével, Orbán Balázs és Vass Lajos citera-kíséretével.

A Vitézi Rend jelen lévő képviselői elhelyezték a megemlékezés és tisztelet koszorúit, majd a himnuszok eléneklése után fényképezés, illetve szeretetvendégség várta a jelenlévőket. (*Szentgyörgyi*)

Fotó: Simon Kinga

Küküllőszéplak

Szerkesztette: Kaáli Nagy Botond

„Mindent megpályáztunk, amit csak lehetett”

Huszonegyedik századi szintre emelik az infrastruktúrát Küküllőszéplakon

Tizennyolc nyertes pályázat kivitelezésén munkálkodik a küküllőszéplaki önkormányzat, ezek összértéke hatalmas összeg, az önrész sem kevés. De a községi vezetőség eltökélte, hogy teljesen rendbe teszik az infrastruktúrát a víz- és csatornarendszertől a teljes aszfaltozásig, mindezek mellett pedig számos egyéb projekten is dolgoznak. Szakács Béla polgármesterrel beszélgettünk.

– A 2023-as állami költségvetésbe a kormány kiutalt számunkra 1,5 millió lejt, hogy elkezdhessek a község mellékutcainak az aszfaltozását. Természetesen ez a pénz nem elegendő, reméljük, hogy más forrásokból tudjuk biztosítani. Jelenleg a helyi költségvetésből pótoltuk ki. A Héderfáji mellékutcaik mindegyikét leaszfaltoztuk, jelenleg folyamatban van Küküllőszéplakon a mellékutcaik aszfaltozása, reméljük, hogy az ősz beálltáig itt is végeznek ezekkel a munkálatokkal. Készülünk egy újabb pályázatot benyújtani Nagyszentlászló és Kisszentlászló mellékutcainak aszfaltozására is: a dokumentáció elkészült, várjuk a kiírást. 18 pályázatunk van folyamatban – dolgozunk például a község víz- és csatornarendszere kibővítésének a beindításán, a munkálatok befejeződtek, várjuk az Electrica szakembereit, hogy áram alá tudjuk helyezni az átemelőállomásokat és a szivattyútelepeket. Ezután üzembe helyezhetjük a rendszert. Remélem, hogy ez is rövid időn belül megtörténik, és akkor csatlakozni tudnak az emberek a rendszerre.

18 nyertes pályázat kivitelezésén munkálkodik

Az Anghel Saligny program keretében két pályázatot nyertünk a község ivóvízhálózata minőségének javítására – az egyik esetében szerződéskiegészítést kért a minisztérium, reméljük, a héten ez is megoldódik, a legrövidebb időn

Szakács Béla polgármester

belül aláírhatjuk a szerződést, és akkor kiírhatjuk a versenytárgyalást a kivitelezésre. Jelenleg a kutakból nyerjük a vezetékes vizet, aminek a minősége nem megfelelő, és nem tudjuk tisztítani, pedig 110 méternyi mély kutaink vannak. A vizünk jelenleg nem iható, csak fürdésre vagy állatok itatására alkalmas. Örvendek, hogy erre sikerült finanszírozást nyernünk, mert ez egy nagyon fontos projektünk. Ugyanezen a programon keresztül nyertünk pályázatot a község derítőállomásának a bővítésére és modernizálására, e pályázat értéke 2,5 millió lej, természetesen ez esetben is van önrész, ahogyan nagyon sok pályázatunk esetében is. A gond az, hogy ezen nyertes pályázatok önrésze nem tudunk az országos kincstártól hitelt felvenni, mert nem európai uniós pályázatokként minősítették őket. Reméljük, hogy a kormány azon is gondolkodik majd, hogy biztosítsa az önkormányzatok önrészt ahhoz, hogy ezeket a pályázatokat zökkenőmentesen be tudjuk fejezni. Nagyon sok önkormányzat van ebben a helyzetben, és előbb-utóbb mindegyik ezzel fog küszködni.

A helyreállítási alpnál öt pályázatot sikerült megnyerni, ezek tartalmazzák többek között egy bicikliút kialakítását Héderfája és Küküllőszéplak között, a nagyszentlászlói iskola energetikai fel-

újítását, a kisszentlászlói gázhálózat kiépítését, egy olyan típusú hulladéklerakó kiépítését, amelyről a szemetet nem szállítja el a megyei hulladékgazdálkodási vállalat – építési törmeléktől kezdve az akkumulátorokon át az állati eredetű hulladékgig, mert a pályázatban egy hűtőkamra kialakítása is helyet kapott.

Gondozni kell a zöldövezetet is

Töltőállomások és elektromos iskolabusz

A környezetvédelmi hatóságnál megnyertük a közvilágítás modernizálásáért benyújtott pályázatunkat. Hét évvel ezelőtt szereltük fel a LED-es égőket, ezt a rendszert fogjuk felújítani 1.100.000 lej értékben. Ez is folyamatban van, a versenytárgyalás és a kivitelezés következik. Sikeresen pályáztunk meg az elektromos töltőállomások kialakítását 273.000 lej értékben. Héderfájan és Küküllőszéplakon két-két állomást építünk ki a főút mellett, hogy ha az átutazók arra kényeszerülnek, hogy feltöltsék az autóikat, akkor itt megtehessek. Ide kapcsolódik, hogy benyújtottuk a kérelmet a Maros Megyei Tanács elektromos buszokat beszerző pályázatára, amelyre alá is írtuk a szerződést. Ennek értelmében elektromos buszt is fogunk kapni, amely ezen állomásokat használja majd. Egy 16 + 1 személyes iskolabuszról van szó, amellyel a gyerekeket fogjuk szállítani. A jelenlegi kisbu-

Az új ravatalozó és harangláb Héderfáján

szunkkal is nagyon sok gyereket szállítunk a helyi iskolákba a környező falvakból, más községekből is, egészen Gógánig, Mikefalváig. Emellé társul majd az elektromos jármű. Ráadásul úgy néz ki, hogy újraindul a Kisszentlászló és Dicsőszentmárton közötti megyei hatáskörű autóbusszjárat, amelynek köszönhetően a dicsői iskolába idén beiratott 15 községbeli gyerek is gondmentesen ingázhat.

Modern informatikai rendszerek a község összes iskolájába

Megnyertük továbbá az iskolák bútorzatának és informatikai rendszerének felújítását célzó 1.000.100 lejnyi értékű pályázatot, amelynek segítségével a 21. században nélkülözhetetlen informatikai felszerelésekkel, interaktív táblákkal, informatikai laborokkal és új bútorzattal látjuk el a község minden

lünk függ. Járdafelújításon is dolgozunk Küküllőszéplakon és Héderfáján, ahol a víz- és csatornarendszer kialakítása után a járdák megrongálódtak. Folytatjuk az ingyenes telekeltési programunkat, 70 százalékban sikerült eddig a külterületeket telekeltetni.

Mint említettem, 18 pályázatunk van folyamatban, van bőven munka, csak legyen rá kivitelező, aki ezeket a munkálatokat el is tudja végezni. A projektjeink kivitelezését külsős cégek segítik, pályázatok összértéke meghaladja a 8 millió lejt. Ha a község 15 éven át semmire sem költené a saját bevételeit, akkor tudná ezt a pénzt megspórolni, azt hiszem ez önmagáért beszél. Ahol csak lehet, külső pénzekből finanszírozzuk a község fejlődését, helyi költségvetésből csak kisebb munkákat végzünk el.

A pályázatok kivitelezése a legfontosabb

Az idén nem tartottunk községnapokat: mivel ezeket mindig saját pénzből szervezzük meg, ebben az évben a pályázati önrészek – amelyek összességükben több mint 2,5 millió lejt tesznek ki – biztosítása érdekében lemondunk róla. Hatalmas az önrész, az most a prioritás, hogy az elkezdett munkálatokat finanszírozni tudjuk, hogy azok ne álljanak le. Persze a községnapokon ezen összegnek csak a töredékébe kerültek volna, de az, amit erre a rendezvényre évente elköltöttünk, már egyes pályázatok önrészt biztosítja. Mindent megpályáztunk, amit csak lehetett, és mindegyiket meg is nyertük. Most azon dolgozunk, hogy megtaláljuk a módját a kivitelezésüknek. Reméljük, hogy miután az infrastruktúra kiépítése befejeződik, tudunk hozzánk vonzani vállalkozókat is, akik biztonságban érzik majd magukat és cégeiket nálunk, és olyan feltételeket tudunk nekik biztosítani, mint például Marosvásárhely körzetében.

Dolgoznak az infrastruktúrán

Fotók: Nagy Tibor

Leaszfaltozzák az összes mellékutcát

Montenegrói és szerb siker a magyar csoportban

A montenegrói labdarúgó-válogatott házigazdaként a 6. hosszabbításpercben szerzett góllal 2-1-re legyőzte Bulgáriát a magyar érdekeltségű G csoportban az Európa-bajnoki selejtezők vasárnapi játéknapján.

Stefan Savic az első félidő ráadásában szerzett vezetést, majd a hazaiaktól Igor Vujacicot az 58. percben kiállították. Az emberelőnyben lévő bolgárok előbb kihagytak egy büntetőt, majd a 79. percben Preszlav Borukov révén egyenlítettek. A győztes gólt Stevan Jovetic szerezte a 90+6. percben.

A szerb labdarúgó-válogatott 3-1-re győzött Litvánia vendégeként, így pontszámában befogta a magyar csapatot, amelynél egy meccsel többet játszott.

A szerbek a magyaroktól elszenvedett csütörtöki 2-1-es vereség után győzelmi kényszerben léptek pályára Kaunasban, ahol Aleksandar Mitrovic parádés teljesítményével gyakorlatilag az első félidőben eldöntötte a három pont sorsát. Mitrovic a 21. percben juttatta vezetéshez a vendégeket, majd alig húsz perccel belül még kétszer betalált.

A házigazdák ugyan a fordulás előtt szépítettek, de a második félidőben nem volt esélyük a felzárkózásra.

Szerbia így Magyarországhoz hasonlóan tíz ponttal várja az októberi folytatást, a csoportot ugyanakkor továbbra is Marco Rossi jobb gólránnyal álló csapata vezeti.

Eredményjelző

Eredmények, Eb-selejtezők, 6. forduló:

* *B csoport:* Görögország – Gibraltár 5-0, Írország – Hollandia 1-2. Az állás: 1. Franciaország 15 pont/5 mérkőzés, 2. Hollandia 9/4 (8-5), 3. Görögország 9/5 (10-5), 4. Írország 3/5, 5. Gibraltár 0/5.

* *E csoport:* Feröer szigetek – Moldova 0-1, Albánia – Lengyelország 2-0. Az állás: 1. Albánia 10 pont/5 mérkőzés, 2. Csehország 8/4 (7-2), 3. Moldova 8/5 (5-5), 4. Lengyelország 6/5, 5. Feröer szigetek 1/5.

* *G csoport:* Montenegró – Bulgária 2-1, Litvánia – Szerbia 1-3. Az állás: 1. Magyarország 10 pont/4 mérkőzés (7-1), 2. Szerbia 10/5 (7-4), 3. Montenegró 8/5, 4. Bulgária 2/5 (3-8), 5. Litvánia 2/5 (4-10).

* *H csoport:* Finnország – Dánia 0-1, Kazahsztán – Észak-Írország 1-0, San Marino – Szlovénia 0-4. Az állás: 1. Szlovénia 13 pont (13-6), 2. Dánia 13 (12-5), 3. Finnország 12 (11-4), 4. Kazahsztán 12 (9-5), 5. Észak-Írország 3, 6. San Marino 0.

Németország nyerte a kosárlabda-világbajnokságot

Története első világbajnoki címét nyerte a német kosárlabda-válogatott, amely a Szerbia elleni döntőben, 47:47-es első félidőt követően a harmadik negyedben átlépett esélyesebbnek tekintett riválisán, s bár utóbbi a hajrában megpróbált felzárkózni, 83:77 lett a vége.

A 2002-ben vb-bronzérmes németek az idei torna egyedüli veretlen csapataként készültek első világbajnoki döntőjükre, és távol-keleti menetelésük során Ausztrália, Szlovénia vagy az Egyesült Államok sem tudta megállítani őket.

Szerbia valamivel komolyabb múlttal büszkélkedhetett, mivel még Jugoszláviaként háromszor, Szerbia és Montenegróként pedig kétszer ült fel a kosárvilág trónjára. Utóbbi alkalommal, 2002-ben az a Svetislav Pesic ült a kispadon, aki jelenleg is irányítja a csapatot (a 74 éves edzőlegenda Barcelonában Hanga Ádám tréner is volt). Szerbia néven a gárda egy vb-ezüstérmert szerzett 2014-ben.

A manilai nyitónegyedben javarészt a balkániai diktáltak a tempót, de nem tudtak elszakadni a tavaly Európa-bajnoki bronzérmes németektől, a nagyszünetben 47:47 volt az állás. Német oldalon a tíz éve az NBA-ben edződő Dennis Schröder

és a 2021 óta az Orlando Magicet erősítő Franz Wagner 14-14 pontnál tartott, míg a szerbeknél Bogdan Bogdanovic (Atlanta Hawks) 15-tel vitte a prímet.

Térfelcsere után váratlanul elbizonytalanodtak a szerbek, 8 és fél perc alatt csupán 6 pontot hoztak össze, a kanadai-finn Gordon Herbert együttese ezalatt 12 ponttal meglépett. A 69:57-ről induló zárószakaszban a Pesic-gárda másfél perccel a vége előtt, Aleksa Avramovic révén 3 pontra faragta hátrányát, de ennél közelebb már nem tudott ferkóznia.

A veretlenül diadalmaskodó németek történetük legnagyobb sikerét érték el első vb-aranyukkal.

Eredményjelző

Kosárlabda-világbajnokság:

* *döntő:* Németország – Szerbia 83:77 (23-26, 24-21, 22-10, 14-20).

Legjobb dobók: Schröder 28 pont, F. Wagner 19, Voigtmann 12, illetve Avramovic 21, Bogdanovic 17, Petrussev 10.

* *bronzmérkőzés:* Kanada – Egyesült Államok 127:118 (34-25, 24-31, 33-26, 20-29, 16-7) – hosszabbítás után.

Döntetlennel folytatódott a magyarok veretlenségi sorozata

A magyar labdarúgó-válogatott hazai pályán 1-1-es döntetlent játszott a cseh csapattal a vasárnapi barátságos mérkőzésen. A nemzeti együttes immár nyolc találkozó óta veretlen.

Az első perctől érezhető volt, hogy a felek barátságos mérkőzést vívnak egymással, mert a játékosok nem óvatoskodtak, a labdaszerzések után azonnal támadásba lendültek. Ennek megfelelően mindkét csapat ígéretes akciót vezetett, a védelmek azonban többnyire állták a sarat, az egyetlen kivételt Sallai ziccere jelentette, de a Freiburg támadója a cseh kapusba lőtt. A játékmez második felében is kiegyenlített küzdelem zajlott a pályán, de valamelyest többet volt a labda a magyar csapatnál, amely veszélyesebb is volt ebben a periódusban, azonban nem sikerült előnybe kerülni, mert egy ízben a cseh hálóőr hatalmas vetődve kivédte Szalai Attila bombáját, míg Sallai próbálkozása célt tévesztett.

Térfelcsere után aktívabban kezdtek a vendégek, mégis a magyarok szereztek vezetést egy gyors bedobás után néhány húzásból mesterien felépített akció végén: az 52. percben, egy gyors bedobás után Varga lekészítette a labdát Kerkeznek, utóbbi bal oldalról remekül tekert középre, ahol a védőjét megelőző Sallai hat méterről a jobb felső sarokba bombázott (1-0). A közel telt ház közönség öröme azonban nem tartott sokáig, mert Lang röviden hazafejelt labdáját megbüntette az ellenfél: Lang röviden fejelt haza, Dibusz kimozdult a kapujából, de Chytil megelőzte a ferencvárosi hálóőrrel és lekészítette a labdát Jureckának, aki tíz méterről nem is hibázta el az üres kaput (63. perc, 1-1). Összességében mezőnyjátékkal teltek a percek, de előfordultak durva belépők és kisebb kakaskodások, lökdösődések is, amelyek kissé szokatlanul hatottak a barátságos meccsen. Az egyenlítés után a legnagyobb lehe-

tőséget Szoboszlai Dominik 17 méteres szabadrúgása jelentette, azonban a Liverpool sztárja nem találta el a bal felső sarkot. Még Kerkeznek volt egy ígéretes próbálkozása, de a labda az oldalhálóban kötött ki. A hajrában is inkább a feszült hangulat jellemezte a pá-

lyán zajló eseményeket, így egyik csapat sem tudta a maga javára fordítani a mérkőzést.

A magyarok legközelebb október 14-én a szerb csapatot fogadják az Európa-bajnoki selejtezősorozatban, amelynek G csoportjában tíz ponttal az élen állnak.

Jegyzőkönyv

Felkészülési labdarúgó-mérkőzés: *Magyarország – Csehország 1-1 (0-0).*

Budapest, Puskás Aréna, 55 ezer néző, vezette: Igor Pajac (horvát).

Magyarország: Dibusz – Lang, Orbán (60. Fiola), Szalai A. – Nego (85. Kata), Kalmár (46. Nagy Á.), Styles (72. Horváth K.), Kerkez – Sallai (85. Csoboth), Szoboszlai – Varga B.

Csehország: Stanek – Zima, Brabec (58. Holes), Stronati – Masopust (58. Provod), Soucek, M. Sadilek (83. L. Sadilek), Zeleny – Jurecka (72. Cerny), Chytil (72. Lingr), Hlozek (83. Kuchta).

Gólszerzők: Sallai (52.), illetve Jurecka (63.).

Sárga lap: Kalmár (21.), Orbán (51.), Sallai (56.), Kerkez (90+4.), illetve Sadilek (77.), Provod (86.), Kuchta (87.).

Szoboszlai Dominik (k), a magyar és Ondrej Lingr (j), a cseh válogatott játékosa. Fotó: MTI/Hegedűs Róbert

Mestermérleg

* *Marco Rossi* (Magyarország): „Megindító, hogy több mint 50 ezer szurkoló jött ki a ma esti mérkőzésre, amely bizonyította, hogy amikor válogatottak játszanak egymással, akkor nincsenek barátságos meccsek. Voltak belemenések, durvaságok, mert mindenki meg akarta nyerni ezt a kiegyensúlyozott találkozót. Azt hiszem, nekünk voltak egyértelműbb lehetőségeink, de ezúttal rosszabb volt a helyzetkihasználásunk, mint három napja Szerbiában. Az újonc Horváth Krisztofernek nem volt egyszerű dolga, ahogy a nemzeti együttesben másodszor szerephez jutó Kata Mihálynak sem, mert nemzetközi szinten olyan „pressing” van, amilyent a magyar bajnokságban nem tapasztalhatnak meg. Nagyon fontos a türelem a fiatal játékosokkal, de az üzenet egyértelmű a szerepeltetésükkel: ha keményen és jól játszanak, akkor megadhat nekik a lehetőség a válogatottban. Külön megdicsérem a középcsatár Varga Barnabást, már két éve, a Gyirmótban láttuk, jó játéokra képes, és most, a csehek ellen is volt három-négy kiváló megvillanása. A posztársai közül Ádám Martin ezúttal nem volt megfelelő fizikai állapotban, míg Németh András úgy nem tudom behívni, hogy alig játszik a német másodosztályú Hamburger SV-ben. Sajnos a védekező középpályásaink közül Vécsei Bálint és Schäfer András is kidőlt, velük többre mehetünk volna.”

* *Jaroslav Silhavy* (Csehország): „Kiegyenlített és a nézők számára élvezetes meccs volt. A felszálló ágban lévő magyarok elleni döntetlent értékesnek tekintem. Még ha nem is győztünk, összességében elégedett vagyok, a második félidőben voltak felvillanásaink, az elsőben kevésbé. A barátságos mérkőzésen szokatlan feszültség még a határon belül volt. A magyarok mindig a legerősebb csapatokkal állnak fel, minden alkalommal győzni akarnak, ez előnyös volt számunkra, mert így erős ellenfél ellen próbálhattunk ki játékosokat ebben az óriási és gyönyörű stadionban. Már ismertük a Puskás Arénát, szép emlékünkhöz fűződik hozzá, mert 2021-ben itt jutottunk tovább az Eb nyolcaddöntőjéből. Örültünk a telt háznak, egy barátságos meccsen ez irigylésre méltó.”

Rossi nevet skandalizálta a közönség

A mérkőzés közben többször előfordult, hogy a publikum egyik fele gyakran kiabálta a magyar csapat szövetségi kapitányának a keresztnévét, míg a túloldal a vezetőedzővel „válaszolt”. Marco Rossi megindítóknak nevezte a közönség szeretetét. „Csak megköszönni tudom. Azért kulcsoltam össze a kezem, mintha imádkoznék, mert részemről ez a köszönet jele. Amikor a Honvéddal bajnokságot nyertünk, akkor hasonló rigmusban skandalizálták a nevemet, de erre sosem számít az ember. Nagyon megindító ezt megtapasztalni.”

A magyar válogatott olasz szövetségi kapitánya (a) és Patrizio Stronati, a cseh válogatott játékosa. Fotó: MTI/Hegedűs Róbert

Dr. Cristian Călin mérnök, a 20HyGrid projekt koordinátora:

A hidrogén tiszta gáz, biztonságos a használata, és hatalmas potenciállal rendelkezik az ipar, a közlekedés és az otthonok zöldenergia-ellátásában

A Delgaz Grid, az E.ON csoport romániai elosztóvállalata hazánkban először vállalta el az első olyan projektet, amelynek célja a földgáz (80%) és hidrogén (20%) keverékén alapuló fenntartható lakásfűtés tesztelése. A 20HyGrid elnevezésű projekt 2022 novemberétől 2024 októberéig tart, és célja annak bizonyítása, hogy műszakilag lehetséges és biztonságos a hidrogén 20 térfogatszázalékos hozzáadása a meglévő romániai elosztóhálózatokhoz és földgázfelhasználó létesítményekhez. A fogyasztók felhasználási létesítményei és az elosztórendszer elemei nem módosulnak a folyamat során. A projekt eredményei a legjobb gyakorlati modellként szolgálnak majd a jövőbeli projektekhez és a hidrogén különböző területeken történő felhasználásához, beleértve a fűtést, a háztartásban szükséges meleg vizet.

Dr. Cristian Călin mérnök

1. Az utóbbi időben egyre többet hallunk a hidrogénről az energetikai vitákban és nem csak. Mi az a hidrogén, és mi köze van az energiához?

A hidrogén a leggyakoribb elem a világegyetemben; a csillagok például nagyrészt hidrogénből állnak, tehát nem új keletű, és semmiképpen sem „találmány”. A hidrogén biztonságos és tiszta gáz, amelynek nincs szaga és színe. Már a 18. században felfedezték. A hidrogénnek és az energiának hosszú közös története van. Talán kevesen tudják, hogy az első belső égésű motor nem benzinnel, hanem hidrogén és oxigén keverékével működött több mint 200 évvel ezelőtt. Romániában már több mint 100 éve használjuk a hidrogént a vegyiparban, tehát ismert gázzal van szó, és tudjuk, hogyan kell kezelni és felhasználni.

A természetben a hidrogén általában nem önmagában, szabadon, hidrogénmolekulaként, hanem más elemekkel kombinálva fordul elő. Némrégiben azonban az FDE (La Française d'Énergie) francia kutatói hatalmas natív vagy fehér hidrogénlelőhelyet fedeztek fel Lotaringiában. Mindenhol megtaláljuk a környezetünkben, metángázban, szénrel, vízben, oxigénnel, kénvegyületekben, hogy csak néhány példát említsünk. Mi köze van ennek az energiához? Nos, van! Hatalmas mennyiségben tudjuk kivonni a vízből, elválasztva az oxigéntől, és ehhez megújuló forrásokból származó villamos energiát – zöldáramot – használhatunk. Tehát van egy gázunk (tisztá és zöld-), amelyet akkor és ott tudunk tárolni, oda szállítani, ahol és amikor szükség van rá. És ami a legfontosabb, amikor elégetjük, nem bocsát ki szén-dioxidot és szinte semmilyen más légszennyező anyagot, csak vizet. A hidrogén óriási potenciállal rendelkezik, hogy zöldenergiát biztosítson az otthoni fűtéshez, az iparnak és a közlekedéshez.

Azzal, hogy első lépésben hidrogént keverünk a földgázhoz, „zöldebbé” tesszük a földgázt, gyorsabban teremtjük meg a hidrogénpiacot, és hozzájárulunk a termeléséhez szükséges megújuló energiaforrások fejlesztéséhez.

2. Miért használjuk hidrogént fűtésre?

A földgáz fosszilis tüzelőanyag, amelynek elégetésekor üvegházhatású gázok keletkeznek. 2020-ban Európában a háztartások teljes energiafogyasztásának négyötödét (78%-át) a helyiségek fűtése és a víz melegítése tette ki. Ez azt jelenti, hogy a kibocsátások jelentős része abból származik, hogy otthonaink fűtése nagyrészt fosszilis tüzelőanyagokon alapul, Romániában például mintegy 3 millió otthonot fűtenek gáztüzelésű erőművekkel. Ahhoz, hogy 2050-re nullára csökkentsük a kibocsátást, más, alacsonyabb vagy nulla kibocsátású tüzelőanyag-forrásokat kell találnunk.

Egy példa: Hollandiában már 100%-ban hidrogénnel fűtött otthonok vannak, amelyek az országban elsőként a földgázt helyettesítik egy meglévő vezetékben. A helyi gáz- és áramszolgáltató öt éves projektje (2018–2023) egy rotterdami lakótömb lakásait érinti, és azt mutatja be, hogy a szén-dioxid-mentes hidrogén segíthet a fűtés szén-dioxid-mentesítésében.

A hidrogén ezért fontos alternatíva, amely közelebb és gyorsabban vihet bennünket az éghajlati célok eléréséhez és világunk megőrzéséhez.

Ehhez elengedhetetlenül fontos hazánk

mintegy 70.000 kilométeres földgáz-infrastruktúrája. Ez az infrastruktúra (amely bizonyos műszaki feltételek mellett 100%-ban hidrogénnel kész hálózatává alakítható) képes a legnagyobb mennyiségű hidrogént szállítani a legalacsonyabb költséggel más szállítási megoldásokhoz a vegyi anyagokat felhasználó közúti, vízi szállításokhoz képest. Ennek eredményeként megvalósítható megoldást jelent a gazdasági ágazatok hosszú távú szén-dioxid-mentesítésére.

A fenntartható fűtési rendszerekre való áttérés azonban hosszú távú folyamat lesz, és a hidrogén-erőművek a hőszivattyúkkal és alternatív fűtési rendszerekkel – geotermikus forrásokból származó víz stb. – együtt jelenleg az otthonok fenntartható fűtésének legigéretesebb megoldásai közé tartoznak. Középtávon, sőt hosszú távon sem lehetséges az otthonok fűtése kizárólag hőszivattyúkkal, főként azért, mert Románia villamosenergia-hálózatát nem úgy tervezték, hogy több millió otthon fűtését megbírja, valamint a magas költségek miatt.

A hidrogén nagy mennyiségben előállítható a víz elektrolízisével, amelyet megújuló szél-, nap-, víz- stb. energiával táplálnak, majd felhasználásra készen tárolnak. Innen a szállító- és elosztóvezetéseken keresztül hatékonyan szállítható a földgáz- és hidrogénkeverő állomásokra, majd a távfűtés biztosító lakóegységi vagy területi hőközpontok, házak/lakások stb., a fogyasztók otthonainak fűtésére. Az áttérés nem bonyolult, mivel a műszaki feltételektől és az áttelési feltételek teljesítésétől függően a meglévő földgáz-infrastruktúra felhasználható.

Másrészt a hidrogén megoldást jelenthet a megújuló energiaforrások hatalmas mennyiségének felszabadozására. Különösen napos és szeles napokon sok szél- és naperőműnek kell visszafognia, sőt néha fel is függesztenie a termelést, hogy az elektromos hálózat ne legyen túlterhelt. A hidrogéntermelés lehetővé tenné, hogy ezek a termelő létesítmények tovább működjenek, a termelt zöldenergiát át alakítsák, és ipari folyamatokra, fűtésre használják. Így ahelyett, hogy a nemzeti energiarendszer által fel nem vehető, megújuló energiaforrásokból előállított többletáram elveszne, az zöldhidrogénné alakítható. Ez lehetővé tenné Romániában például, hogy jobban kihasználja megújuló erőforrásait, és egyben fenntartható energiaellátást is biztosítson.

3. Veszélyes-e a hidrogén?

Minden üzemanyag típus bizonyos fokú kockázatot hordoz magában, ha nem megfelelően kezelik, és nem tartják be a használatára vonatkozó szabályokat. Még az autó benzinnel való tankolása is kockázatot jelent, ha nem tartunk be bizonyos szabályokat.

A zöldhidrogén számos helyzetben ugyanolyan biztonságosnak bizonyult, mint más üzemanyagok, például a földgáz, a benzin és a gázolaj.

Például sokkal könnyebb, mint más üzemanyagok, ami nagymértékben csökkenti a meggyulladás kockázatát a talajszinten. 14-szer könnyebb a levegőnél és 57-szer könnyebb a benzingőznél. Ez azt jelenti, hogy felszabadulásakor a hidrogén felemelkedik és gyorsan szétoszlik.

A hidrogén kevesebb sugárzó hő bocsát ki, mint a hagyományos benzin, ami azt jelenti, hogy a hidrogén láng körül a levegő nem olyan forró, mint a benzín láng körül. A má-

sodlagos hidrogéntüzek kockázata ezért kisebb.

A hidrogén még a metángázzal összehasonlítva sem jár alapvetően eltérő kockázatokkal.

Németországban például az 1960-as években az emberek minden gond nélkül fűtöttek a több mint 55%-ban hidrogént tartalmazó kocszólógázzal vagy városi gázzal (amelyet szén elgázosításából nyertek), a ma használtknál sokkal rosszabb anyagból készült csövekkel. Sőt, ma, 60 évvel később is meg tudjuk ezt tenni, amikor már jobb anyagokkal és technológiával rendelkezünk.

A hidrogén biztonságos kezelésére szolgáló technológiák már régóta a legkorszerűbb ipari alkalmazások közé tartoznak. Ma azonban a közúti, vasúti és vízi szállítás, a csövezeték szállítás, a nyomás alatt álló vagy cséppfolyósított gáz-raktárakban történő ideiglenes tárolás esetében a hidrogén biztonságos kezelése már nem okoz különösebb problémát.

4. Drágább a hidrogén, mint a földgáz? Le kell-e cserélni a készülékeket?

A megújuló energia felhasználásával előállított zöldhidrogén jelenleg drágább, mivel még mindig elég sokba kerül, és nem stabil villamos energiával állítják elő. A zöldhidrogén már most is egyre versenyképesebbé válik a piacon, és ahogy egyre több megújuló energiát állítanak elő, úgy lesznek meg a feltételek ahhoz, hogy ára a földgázéhoz hasonló szintre csökkenjen.

Az optimista előrejelzések szerint a hidrogénfűtésre való áttérés a következő 10 évben kezdődik meg. Így a fogyasztók számára a költségek egy hamar nem jelentenek majd problémát.

A jó hír az, hogy középtávon, amíg a földgázzal kevert hidrogén 30%-os arányát nem lépjük túl, nem kell lecserélni a berendezéseket és a háztartási készülékeket. Az európai tanulmányok és kísérleti projektek eredményei szerint 20-30% hidrogénszintnél a fogyasztókat semmilyen módon nem érinti a gáz összetételének megváltozása.

A romániai sajátosságokat is figyelembe véve ez a célunk, hogy megmutassuk, megvalósítható és biztonságos a hidrogén és a földgáz keverékének szállítása a jelenlegi hálózatokon, és a jelenleg használt készülékekben történő felhasználása otthonainkban.

5. Végeztek-e más országokban ilyen vizsgálatokat gáz-hidrogén keverékekkel? Megvan-e a megfelelő szakértelem a Delgaz Gridnél? Pontosan mit fognak csinálni otthon az ügyfeleknél?

Ha csak Európára gondolunk, számos ilyen projektet végeztek már Németországban, Hollandiában, Angliában, Franciaországban stb. A Delgaz Grid műszaki projektcsoportha számos olyan projektet elemzett, amelyet Németországban végeztek 10%, 20% és 30% hidrogénnel kevert földgázzal. Minden eredmény a várakozásoknak megfelelően alakult.

Az E.ON németországi leányvállalata, az Avacon például 2021 decemberében kezdte meg a hidrogén 20%-os hozzáadását egy szász-anhalti alhálózatához. Az Avacon és a Német Gáz- és Vízügyi Műszaki és Tudományos Egyesület (DVGW) közös projektjének célja annak bizonyítása, hogy műszakilag lehetséges a DVGW műszaki szabályzata által korábban előírtól lényegesen nagyobb arányban hidrogént betáplálni egy meglévő gázhálózatba. Ehhez az eljáráshoz nem kell módosítani a készülékeket és a rendszereket. A projekt eredményei modellként szolgálnak a hidrogén gázelosztó hálózatokban történő jövőbeli felhasználásához.

Németország még a hidrogén földgázban való 20%-os felhasználásának lehetőségét is bevezette a jogszabályaiba, a 30%-ig terjedő arány esetében pedig a jogszabály módosítása folyamatban van, mivel nem szükséges a hálózat vagy a fogyasztói készülékek módosítása, és nem merülnek fel különbségek a használat biztonságában.

Szakembereink, akik a teszteket az ügyfél otthonában végzik el, a teszteléshez szükséges tapasztalatokat és készségeket a németországi képzés során szerezték, ahol a DVGW/EBI (Der Deutsche Verein des Gas und Wasserfaches/EBI Engler Bunte Institute) vállalatnál többféle égési rendszeren tesztelték a különböző hidrogén-földgáz keverékeket: központi fűtésen, konvektorokon, kályhákon, fűtő- és főzőlapok égőin.

Például egy 45 éves romániai csempekályha égőjét tesztelték, és az tökéletesen mű-

ködött földgáz és hidrogén keverékével, még 40%-os hidrogénelegy esetében is, ami jóval meghaladja a vállalat romániai projektjének (20HyGrid) célkitűzéseit, azaz a földgáz és 20%-os hidrogénmennyiség keverékének használatát. Tehát pontosan tudjuk, hogy mit csinálunk, és egy jól ismert úton haladunk.

A mi területünkön mindig a biztonság az első. Ezért az első szakaszban ellenőrzött környezetben végeztünk teszteket a szászmedgyesi szakmai oktatóközpontunkban, egy mini-elosztóhálózaton, amelyhez többféle fogyasztói készüléket csatlakoztattunk és teszteltünk, hogy megbizonyosodjunk arról, hogy minden biztonságosan működik.

Ezeket a teszteket 2023. július 6-án végeztük el először egy Marosvásárhely melletti lakóházban, a Delgaz Grid egyik vezérigazgató-helyettesének otthonában. A központi fűtést és a főzőkályhát teszteltük. Mindegyik nagyon jól működött a 20%-os hidrogénkeverékkel.

Az ügyfelek otthonaiban való teszteléskor, amit júliusban kezdtünk el a Nagyszében megyei Darlacon, pontosan megismételtük azt, amit Szászmedgyesen tettünk, minden egyes háznál. Először is szigorúan ellenőriztük/felülvizsgáljuk a teljes gázszelést, beleértve a készülékeket is, hogy megbizonyosodjunk arról, hogy zár-e, nincs-e szivárgás, és hogy megfelelően működik-e, és minden apró szabálytalanságot orvosolunk, ha van ilyen. Más szóval, megbizonyosodunk arról, hogy a berendezés 100%-ban tömit.

Ezt követően kikapcsoljuk a földgázellátást, egy kész földgáz-hidrogén palackot (80/20) csatlakoztatunk az ügyfél berendezéséhez, és ezt a keveréket a berendezésen és a készülékeken keresztül szállítjuk. Ellenőrizzük az üzemi paramétereket, mérjük az égési gázokat a következő sorrendben: tesztek földgázzal, tesztek földgáz-hidrogén keverékekkel, ismét tesztek földgázzal, hogy megbizonyosodjunk arról, hogy a földgázra való visszatéréskor minden rendben működik, és a hidrogénkeverék nem befolyásolta a készülékek megfelelő működését. A tesztek néhány órán át tartanak, és befejezésük után visszatérünk a hálózatról történő földgázellátáshoz.

Darlacon a teszteket már elvégeztettük ügyfeleinkkel, 50-en már saját szemükkel látták, hogy a háztartási készülékeik, a központi fűtés, a kályhák (régiek vagy újabbak) gond nélkül működnek, ha hidrogént (20%) juttatunk a berendezésekre. A helyi hatóságok és az emberek nagyon nyitottak voltak, támogatnak minket a projektben, és ugyanezt várom a Maros megyei Gernyeszegen is. Darlac, ahol polietilén hálózatunk van, és Gernyeszeg, ahol a hálózat acélből készült, úgy fog bevonulni az energiatörténelembe, mint az első romániai helyek, ahol kipróbálták a földgázzal kevert hidrogén használatát.

A projekt utolsó szakaszában a keveréket az utcai hálózatban (csövek és csatlakozások), majd a berendezéseken és készülékeken is bevezetjük, hogy elemezzük, befolyásolja-e az égést a készülékekben az esetleges szennyeződések (por, rozsda) vagy a csövekből származó nedvesség bejutása.

Ezután ismét ellenőrizzük a gázberendezést, beleértve a készülékeket is, hogy megbizonyosodjunk arról, hogy minden tökéletesen működik. A Delgaz Grid viseli a vizsgálatok elvégzéséhez szükséges közművek, földgáz, víz, áram költségeit.

A végén a projektünk eredményeit az illetékes romániai intézmények és más érdekelt felek rendelkezésére bocsátjuk, és hozzájárulunk a nagyüzemi hidrogénfelhasználásra vonatkozó műszaki előírások kidolgozásához. (x)

A Delgaz Gridről

A Delgaz Grid, a német E.ON csoport elosztóvállalata 25.000 km hosszúságú földgázhálózatot működtet 20 észak- és nyugat-romániai megyében (Kolozs, Beszterce-Naszód, Maramaros, Szatmár, Szilágy, Temes, Arad, Bihar, Krassó-Szörény, Hunyad, Maros, Szeben, Fehér, Hargita, Iasi, Botoşani, Vaslui, Suceava, Neamţ és Bákó), valamint egy több mint 81.000 km hosszú elektromos hálózatot hat moldovai megyében: Bákó, Botoşani, Iasi, Neamţ, Suceava és Vaslui. A helyi piacra való 2005-ös belépése óta az E.ON 2,1 milliárd eurót fektetett a gáz- és villamosenergia-hálózat korszerűsítésére fordított, és 3 milliárd eurót fizetett be adók és illetékek formájában az államnak.

Techuniverzum

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

A Microsoft először nem akarta kijavítani a hibát

Mindössze egy hivatkozást kell elküldeni ahhoz, hogy egy másik felhasználónak megszerezzük az IP-címét, adta hírül a 404media.co. A szakportál a Skype alkalmazásban szúrta ki a súlyos hibát. A vírusok létezése, terjedése és terjesztése nem új dolog a technológiai iparban, de az esetek többségében valamit kellett telepíteni vagy legalábbis rá kellett kattintani valamire. Immáron azon a szinten vagyunk, hogy elég pusztán elküldeni, a címzett rá sem kell nézzen, mégis megfertőzték a gépet.

Ez egy komoly biztonsági rés az okostelefonokra letölthető Skype alkalmazásban, amelynek segítségével a hackerek hozzá tudnak férni az IP-cím mellett a fizikai tartózkodási helyhez is. Ezt az igen súlyos problémát egy Yossi (véltetően ál)nevű biztonsági kutató fedezte fel augusztus közepe táján, és azonnal jelentette is a Microsoftnak. Akkor pedig megérkezett az igazi meglepetés. A techóriás ugyanis azt válaszolta, hogy a probléma nem igényel azonnali beavatkozást, továbbá nem is jelezte, hogy tervben

lenne az orvoslása vagy bármit is szeretne tenni, hogy megvédje az ilyen jellegű támadásoktól a felhasználóit. Ez a tény minimum meghökkentőnek hat, hogy globálisan az egyik legnagyobb vállalat nem akarta venni a fáradságot, hogy foglalkozzon vele. Valamivel később, amikor a 404Media.com is felvette a kapcsolatot a céggel, az azt közölte, hogy egy jövőbeni frissítéssel befoltozza a biztonsági rést. A válasz már sokkal kielégítőbb, de egyelőre a felhasználók még csak reménykedhetnek, pontos dátumot nem tudni.

A probléma kapcsán fontos pontosítani, hogy csak az okostelefonokon futó alkalmazásokat érinti, a számítógépes verzió ilyen értelemben biztonságos. Ameddig a Microsoft nem jelenti be, hogy sikerült kijavítani a hibát, addig meg kell barátkozni a gondolattal, hogy a rosszindulatú felhasználók megszerezhetik az IP-címünket. Azzal kapcsolatban nincs információ, hogy mennyire élnek ezzel a lehetőséggel a hackerek, vagy konkrétan mire akarják felhasználni az IP-címeket. Azonban tátong egy széles biztonsági rés a felületen. És ami az IP-címek megszerzésénél is sokkal veszélyesebb, hogy hozzáférhetnek a felhasználók tartózkodási helyéhez.

Utóbbi különösen veszélyes lehet bizonyos csoportokra, például közszereplőkre – legyen szó újságírókról, politikusokról, aktivistákról –, hiszen ezzel a vírussal meghatározható, hogy valaki melyik településen tartózkodik, sőt bizonyos esetekben ennél sokkal pontosabban is kiszűrhető a helye.

Skype logó, illusztráció

Forrás: hvg.hu

Speciális kiadás érkezik a Samsung csúcstelefonjából

Samsung Galaxy Fold 5

Forrás: Samsung

A dél-koreai gyártó az utóbbi években felült a hajtatható okostelefonok hullámára, és ebben a tekintetben uralja a piacot. Az első helyezése annak is köszönhető, hogy az utóbbi néhány széria esetében a Galaxy Foldok rengeteget fejlődtek, kisebb lett a belső – nagy – képernyő esetében a criss nevű túródás a két kijelzőlap között, az eszközök vékonyabbak lettek, és egyre több harmadik féltől származó alkalmazást dolgoznak ki a fejlesztők, hogy kitöltse a teljes képernyőt, azaz a felhasználók nem kell kétoldalt egy-egy fekete csíkkal szembesüljenek. Emellett megjelent a feltehetően főként nőknek szánt Galaxy Flip kiadás, amely a 2000-es években divatosnak számító felnyitható, „klapétás” telefonokat idézi fel. Összecsukható, kisebb helyet foglal, és igencsak divatos a kialakítása.

Ezen két telefonnak jelent meg az ötödik generációja augusztus elején, azaz a Galaxy Fold 5 és a Galaxy Flip 5. Mindkét modellt kitérő érdeklődéssel fogadta az ipar és természetesen a fogyasztók is. Most pedig arról szólnak a hírek, hogy a Samsung a Galaxy Fold 5 egy speciális változatát fejleszti, amely, az értesülések szerint, még ebben az évben meg fog jelenni. Ennek a változatnak a fejlesztése, pontosabban a kialakítása Thom Browne amerikai divattervezőhöz kötődik, aki a Fold 2 és Fold 3 esetében is készített speciális kiadást, és most következik a Fold 5 Thom Browne Edition.

A pletykák szerint a készülék egyedi színvilágú,

és lesznek rajta olyan designelemek, amelyek a divattervező stílusát jellemzik. A korábbi Foldokból készült Thom Browne-kiadások igen népszerűek voltak, így már most borítékolható, hogy a Fold 5 különkiadására is nagy lesz a kereslet. A típus megjelenését nemrég a Samsung is megerősítette, egy videót is készített, amelynek azt a címet adta, hogy „Foglaljon helyet Thom Browne asztalánál, hogy megünnepeljük a design és az innováció új tapasztalatait”. Ezzel arra utalhattak, hogy ők adják a technológiát és az innovációt, míg Thom Browne a design, ennek a kettőnek az ötvözéséből pedig valami korszakalkotó születik.

A különleges kiadás részleteiről nem beszéltek, de kevés az esély, hogy hozzányúljanak a hardverekhez. Minden bizonnyal marad a 7,6 hüvelykes Dynamic AMOLED 2X kijelző 120 Hz-es képfrekvenciával, Qualcomm Snapdragon 8 Gen 2 processzor, 12 GB RAM, valamint a választható 256GB, 512 GB vagy 1 TB-os tárhely. A telefon hátoldalán egy 50 és egy 12 megapixeles ultraszéles érzékelő, az előlapon pedig egy 10 MP-es kijelző alatti kamera lesz, illetve a selfie kamera, amely 4 megapixeles. A telefon akkumulátora 4400 mAh-s, és 25 W-os vezeték, illetve 15 W-os vezeték nélküli töltést támogat. A legkisebb tárhelyű változat ára Romániában 8300 lej körül alakul. Az év harmadik negyedében bemutatásra kerülő Thom Browne Edition ennél csak drágább lehet.

Kedden érkeznek az új iPhone-ok

Eljött a sokak által várt nap, ma, szeptember 12-én leplezi le az Apple az új iPhone-okat, Apple Watchokat és a többi újdonságot. Ez még csak a bemutató, a termékek valamivel később kerülnek az üzletbe, a Föld szerencsésebb részein erre mindössze pár napot kell várni, máshol viszont két hónapot is. Legalábbis ez a papírforma, viszont úgy fest, hogy az iPhone kínálatából csak a bemutatón lesz ott mind a négy készülék, az iPhone 15, 15 Plus, 15 Pro és 15 Pro Max.

Utóbbi két modellre a hírek szerint még várni kell, később fognak eljutni a boltokba. Míg az alapváltozatok első példányai az Egyesült Államokban szeptember 22-én már a vásárlóknál lehetnek, addig a Pro verziók csak október 6-13. között. Vagyis hiába rendel meg valaki szeptember 15-én, egy hónapot fog rá várni, még az Egyesült Államokban is. Ha ehhez hozzászámoljuk, hogy a tavaly bemutatott 14-es széria eseté-

ben nem voltak ilyen jellegű fennakadások, és Romániában november végére kezdett elérhetővé válni a készülék, vagyis onnantól nem kellett heteket várni rá, akkor nem nehéz kiszámolni: annak is lehet majd örvendeni, ha a karácsonyfa alá betehetjük az eszközt, amit szeptember végén, október elején megrendeltünk.

A csúszás oka azzal hozható összefüggésbe, hogy az iPhone 15 Pro Maxban debütál egy, a korábbinál sokkal nagyobb tudású, új fajta periszkópos telefontóegység, amelyet a Sony fejlesztett, azonban egyelőre képtelen elegendő mennyiségű szenzort leszállítani.

Nem ez lesz az első eset, amikor az Apple telefonjai hullámokban jelennek meg, például 2018 őszén az iPhone XR később érkezett, mint az XS és XS Max, 2020-ban pedig a 12 Minire és 12 Pro Maxra kellett többet várni.

iPhone 15 kamerasziget, koncepció

Forrás: Bloomberg

Ilyen nincs!

Kuszálék Péter

– mondtam magamnak, amikor először megláttam, merthogy elmentem a logikának. Aztán elővettem az értelmező szótárt és megnéztem, mi a véleménye a Magyar Tudományos Akadémiának a ’fából vaskarika’-szerű jelzős szerkezetéről. Miről beszéltek? Már is mondom: a *virtuális valóság*ról (angol rövidítése: VR). A szótárban ott áll fehéren feketével: *virtuális* = 1. látszólagos, elképzelt, nem valódi; 2. számítógéppel létrehozott, ill. csak így létrehozható. ~ *valóság*. Tehát létezik – mindennemű berzenkedésem ellenére. Talán rokona a hologramnak (= lézersugarak interferenciájával létrehozott térhatású felvétel), de ebben nem vagyok biztos.

Ennyi tudomány után következnek egy 21. századi vicc. Aladár telefonál az áramszolgáltatóhoz, de meg se tud mukkanni, mert szembejön vele a végzet: – Ön egy üznetrögzítővel beszél... – Igen? No akkor én egy hologram vagyok... – mondta, és letette a telefonkagylót. Ugyanis Aladárnak régi fajta (dró-

tos) készüléke van, s ha leteszi a telefon kagylóját a helyére, akkor megszakad a beszélgetés; nota bene: a bunkófont – manapság telő, telcsi vagy mobika – ’ki kell nyomni’ ahhoz, hogy lezárj a dumát.

Hm: virtuális valóság... Kezdetben vala a délibáb (fata morgana), majd – 1895-ben – a Lumière testvérek filmszalagra rögzített mozgófényképekkel csapták be az átverést imádó bámész népeket; s amikor a szemből fölvett érkező vonatot vetítették, akkor pánik tört ki a nézők között. De Erdély népe se maradt le erről a talmi csodáról. A *Világosság* 1949. július 24-i számában jelent meg Sütő András riportja, amelyben örömmel újságolta azoknak, akik nem lehettek ott: „Lenint láttuk az iskolában”. A kendilónaiak mozigépet kaptak, és szombat este egy szovjet filmet vetítették a kapálásból hazatérő agrárproletároknak.

Igen érzékletes – és osztályharcos – a leírás, figyeljék csak! „A padokban románok, magyarok és cigányok ülnek. Régen mint farkasok vic sorogtak egymásra s húzták valamennyien a kizsákmányolók

jármát. Most egymás mellett ülnek szorosan és táguló szemekkel nézik a vászrat.” – „A film utolsó jelenei peregnék. Lenin és Sztálin hősi fiait bevették már a téli palotát s le tartóztatták az ideiglenes kormányt is. Lenin beszél. Sapkáját a kezében tartja s jobbját előrelelenti. A sokaság tombol és tombolnak a dolgozó földművesek is. Csak azt sajnálják, hogy befejeződött [a vetítés].” – „A sánccok martján mogorva kulákok szivaroznak botra támaszkodva. Felgyűtanak az egész mindenséget, ha módjuk lenne rá.”

A *virtuális valóság* is ehhez hasonló, s aki ma először találkozik ezzel a bölvival, úgy jár, mint 74 évvel ezelőtt a kendilónai paraszokok. A film működési elve az emberi szem lustaságán alapszik, a VR alapelvét nem ismerem, de az eredmény éppolyan átverés, mint Lenin és Sztálin ígérétei. De mondhatom *csalóka ábrándképnek*, ha úgy jobban tetszik.

1993-ban írtam egy cikket a látványosságok akkori divatjáról. Valamely tehetősebb faluban egy élelmes fickó videóesteket rendezett 18 éven felülieknek, szerény díjazás ellenében. Nem Leninnel és Sztálinnal, hanem az akkori igény (telenség)nek megfelelő sze-

replőkkel (pornókirálynőkkel). A cikket a falu lelkipásztorának címeztem, mondván, hogy nehéz lesz fölvenni a harcot a silányság ellen, de meg kell próbálni. Jól tudjuk, hogy a „gyors meggazdagodást kereső kufárok mindenütt ott vannak: a kocsmáros borsos áron méri a józanság mérget, a videóbusás hasszal adja az üres látványt, a szellemi töltet nélküli tucatmunkát. A szemfényvesztők és a kardnyelők mindig meg fognak élni, mert piaci polgárok mindig akadnak, akik a csillogást, a látványt többre becsülik, mint az ész művelését”. Ezért a ’szórakozásért’ csupán néhány lejt kell adni, és az igénytelen népek „ma pénzért veszik meg azt, amit eddig ingyen erőltettek rájuk: a szellemi nyomort, a butítást, a gondolatfosztást. Az eddigi agyszugorító hazugságokat most felváltan a nyugati szennyirodalom és a videókezzelték észtopító tömege? Túl nagy árat fizettünk akkor a kivívott szólásszabadságért!” – írtam harminc évvel ezelőtt. Most vadonatúj fata morgana bújt elő a Szahara homokjából. (Lásd: Önfeladt játék a virtuális valóságban. *Népújság*, szept. 8.) Aszongya: „... megérkezett a VR, ami egy új dimenziót nyitott meg”.

A cikknek álcázott reklám két testvér vállalkozásáról szól. A testvérek rácuppantak a lehetőségre, s a szemképráztatás legújabb kelleivel járják a fesztiválok és sokadalmakat; mint évszázadokon át a tűznyelők a hetivásárokat. Remélik, hogy az üzlet menni fog, és „nem tartanak attól, hogy vállalkozásuk az egykori videokazetta-kölcsönzők vagy az internetkévézők sorsára jut”. Ugy vélem: melléfogtak ezzel a jóslattal. Példát mondok. Évekkel ezelőtt azzal dicsekedtek a hollandok, hogy a csemetéik nem táskával, hanem táblagéppel járnak iskolába. Lám, ők lépést tartanak a fejlődéssel, mert – úgy mond – már leáldozott a kézírásnak és a szorozótáblának, ámde: amikor a szóban forgó generáció befejezte a sulit és ’kilépett az életbe’, akkor kiderült, hogy semmire se használhatók ezek az ideg-rongcs gyermekek. Az oktatásügy felelősei ma ott állnak, hogy kitiltják az iskolából az elektronikus izéket, mert oktatási célokra alkalmatlanok.

Hallgassák meg Murphy öregapám tanítását: „az, hogy valaki feltalált valami sületlenséget, még nem ok arra, hogy én azt megvegyem”.

Az ipar 4.0, avagy a negyedik ipari forradalom

Tőkés Bence

Napjainkban lassan már a csapból is a mesterséges intelligencia folyik, gyakorlatilag mindennapi életünk szerves részét képezi, legyen szó egy internetes reklámról vagy akár egy egyszerű Google-keresésről, ezeket a szolgáltatásokat mind-mind algoritmusok támogatják. De mi a helyzet az iparral? Az első ipari forradalom során a víz- és gőzhajtású berendezések alkalmazása hozta el az ipari termelés robbanásszerű növekedését, majd ezt követték az elektromos gyártósorok a második ipari forradalom során a 19. század végén, aztán következett a harmadik ipari forradalom: a ’70-es évektől az automatizált, számítógép vezérelte gyártás megjelenése hozta el a termelőipar rohamos fejlődését. Manapság az internet, a mesterséges intelligencia és a hálózatalapú összeköttetések integrálása az ipari technológiákba jelenti a zölddebb, hatékonyabb termelés és az ergonomikusabb munkakörülmények irányába a megoldást.

A negyedik ipari forradalom nyújtotta lehetőségekbe engedett betekintést a németországi RWTH Aacheni Egyetem három hetet felölő képzése, amely széles körű, változatos kurzuskínálatával próbált minél behatóbb képet adni arról, hogy merre tart a termelőipar, milyen technológiák szükségesek egy üzemi ipar 4.0 szintű modernizálásához, illetve milyen akadályokkal néz szembe az ipar ilyen irányú fejlődése. Az egyik legfontosabb cél a teljes összekapcsolhatóság, ahol a gyártási szinttől a felső vezetői szintig való idejű információáramlás megy végbe. A végtermék jóval gyorsabb döntéshozatal, problémamegoldás, illetve a gyorsan változó trendekre való adaptálhatóság.

A képzés több különböző modul foglalt magába. Az egyik fő téma az Internet of Things (IoT), más néven a dolgok internete volt, mely lehetővé teszi a különböző berendezések, szenzorok és számítógépek hálózatban való összekap-

csolását. A sokrétű összeköttetés által rengeteg valós idejű információval rendelkezhetünk a gyártásra nézve, a begyűjtött adatokat pedig gépi tanulási vagy más mesterséges intelligencia alapú algoritmusok segítségével elemezve megjósolható egy alkatrész kopása vagy a gép várható meghibásodása, ezáltal elkerülhetők a váratlan meghibásodások, amelyek akár a termelés teljes átmeneti leállítását is okozhatják. Az IoT magasabb szintre emelésére a legjobb példa az RWTH Aachen egyik legnagyobb jelenlegi projektje, az Internet of Production (a termelés internete). A projekt több mint 35 aacheni egyetemi intézet és német vállalat együttműködésével zajlik, célja egy olyan hálózat kialakítása, mely teljes interdiszciplináris kutatást tesz lehetővé a gyártóiparban.

Az adatvizualizációs és mesterséges intelligenciával történő adatelemzési technikák elsajátítása mellett egy másik fontos téma volt az ergonómia és a munkakörnyezet fejlesztése. A kutatások célja egy olyan „okos” munkakörnyezet kidolgozása, amely kooperatív robotok segítségével támogatja a munkát, elkerülve a felesleges hajolást, cipelést, az üzleti problémák kialakulását.

Az egyetem infrastruktúrájának hála, nem csupán elméleti síkon tapasztalhattam meg az ipar 4.0 világát, a programnak része volt különböző kutatóintézetek meglátogatása és workshopok, amelyekeken egy ergonomikus felhasználói felületet vagy éppen egy gyár alaprajzát tervezhettük meg. A szűk három hét alatt rengeteg olyan dolgot tanultam, amire Romániában nem adódik lehetőség. A tanulás mellett rövid betekintést nyerhettem a németországi egyetemi életbe, és a világ minden tájáról érkező résztvevőknek hála egy kulturálisan nagyon változatos közösségnek lehettem a tagja. Végezetül szeretném megköszönni a Mathias Corvinus Collegiumnak, hogy a Training Grant ösztöndíjprogramon belül részt vehettem a képzésen.

Fotó: RWTH Aachen International Academy

23. alkalommal Gurul a Rádió

Szeptember 15–24. között Kádár Zoltán és Borbély Zoltán szervezésében a Marosvásárhelyi Rádió munkatársai és barátaik újra kerékpárra ülnek, és az immár több mint két évtizedes hagyomány szerint az adáskörzet egy szakaszát bejárják, találkoznak hallgatóikkal, régi és új ismerősökkel.

Kádár Zoltán lapunknak elmondta: továbbra is fenntartják a kezdeményezés három fő célját. Túrájukkal a Marosvásárhelyi Rádiót, a kerékpározást, a sportolást és nem utolsósorban a székhelyföldi turizmust népszerűsítik. Az idén jótékonyági céllal is tekernek. A székelyudvarhelyi Fuss Neki! – akció keretében, a Melinda Team nagyköveteként támogatást gyűjtenek az Erdélyi Magyar Látássérültek Egyesületének, az Údvarhelyen levő „vakiskola” felújítására és működtetésére. Pénteken mintegy 15 fős csapat indul útnak, öten a rádió munkatársai a többiek azok a barátok, a kerékpározást, sportolást kedvelő csapattársak, akik közül sokan már több alkalommal jelen voltak a körúton. A kiindulópontig a rádió által biztosított mikrobuszal jutnak el a bringázók. A kerékpározás szeptember 16-án, szombaton kezdődik, és Csinódot érintve Úzvölgyétől Gyimesbükkiig mintegy 85 km-t tekernek. Másnap, szeptember 17-én Gyimesbükki, Gyimesfelsőlök, Szépvíz, Csíkszentmihály, Vacsárcsi, Csíkdánfalva településeket érintik, a hozzávetőleges táv 55 km lesz. A harmadik nap (szeptember 18-a, hétfő) Csíkdánfalvát, Csíkszeredát, Hargitafürdőt érintik, a negyedik nap pedig Hargitafürdőről Királyfürdőre, majd Homoródmásig mennek. Szeptember 20-án, szerdán Oklándot, Homoródszentmártont, Gyepést, Homoródszemét, Székelyudvarhelyt és Székelyszentléleket érintik, másnap a Székelykeresztúr, Gagy, Firtosmartonos, Énlaka útvonalon haladnak, innen szeptember 22-én, pénteken

Etédet, Atyhát és Felsősfalvát érintve Parajdig tekernek. Szeptember 23-án, szombaton Nyárádköszvényesen a csapat részt vesz a hőléballon-fesztiválon; Szovátnán éjszakáznak. Az utolsó napon, szeptember 24-én, vasárnap a Szováta – Nyárádszereda – Székelysárd útvonalon gurulnak be a Marosvásárhelyi Rádió udvarára.

Kádár Zoltán elmondta, bár többször gondolkodott azon, hogy abbahagyja, mégsem tudja, hiszen egy összeszokott, jó csapat alakult ki, rengeteg közös élményt gyűjtöttek (ezekről a 20. alkalommal és a tavaly is fotókiállításon beszámoltak). Rengeteg energiával tölti fel a csapatot a hallgatókkal való találkozás, az, ahogyan fogadják őket. Már nagyon sokan visszavárják, és mindig jó újra találkozni ismerősökkel. Óriási kihívás letekerni a közel 500 km-es távot. Amikor először indult a Gurul a Rádió akció, akkor a csapat tagjainak átlagéletkora 30 év volt, most 50 körül és fölött komoly fizikai erőfelesztést jelent, de megéri. „Minden évben van ez a cél, amelyre azért fizikailag is kell készülni, mozgásban tart évek óta” – emelte ki a főszervező, hozzátéve, hogy nagyon sok rádiós anyag is készül, amelyek közül immár többet értékes archívként is őriznek. A kezdeményezés egyik jellegzetessége, hogy minden évben új útszakaszt jelölnek ki. Ez egyre nehezebb, de az idén a negyedik és az ötödik napon sikerült egy olyant beiktatni, ahol még nem járt a Gurul a Rádió csapat. Az gondot jelent, hogy egyre kevesebb a támogatás. Az idén a Med-store.ro, az egészségügyi eszközök és bútorok online áruháza, a Melinda cégcsoporthoz, a Visit Maros és Visit Hargita Egyesületek karolták fel az akciót. Mint ismeretes, többször élően is bejelentkeznek a kollégák, az útvonalon is elérhetőek a 0767-240-361-es telefonszámon, és természetesen útközben is lehet csatlakozni a csapathoz. (vajda)

Támogatás az előadó-művészeti kulturális intézményeknek

A helyi jövedelemadókból begyűlt összegek két százalékában részesül 71 önkormányzati alárendeltségben működő színház, bábszínház, opera és filharmonia, közöttük 18 erdélyi magyar előadó-művészeti intézmény is – jelentette be Cseke Attila volt fejlesztési és közigazgatási miniszter.

„Kormányon és azon kívül is támogatja az RMDSZ a kulturális intézményeket. Amíg a jelenlegi kormánykoalíció, amelynek az RMDSZ már nem tagja, az erdélyi magyar kulturális intézményrendszer alapjait rengeti meg, a szövetség az intézmények megfelelő finanszírozásán dolgozik” – nyilatkozta Cseke Attila.

Az RMDSZ-es szakpolitikus elmondta: a finanszírozási mechanizmust a szövetség dolgozta ki és léptette érvénybe 2021-ben, ennek köszönhetően részben most 18 erdélyi magyar kulturális intézmény támogatásban.

A szakpolitikus hozzátette: az idei, 331 millió lejes támogatást az éves állami költségvetés irányozza elő, amelyet múlt év végén fogadott el az akkori kormány, ezenfelül 2021 óta összesen 725 millió lejt utalt ki az

RMDSZ által vezetett fejlesztési minisztérium a fent említett előadó-művészeti intézményeknek.

Az ezúttal elfogadott jogszabály értelmében a nagyváradi Szigligeti Színház részesül közel 4,5 millió lejes finanszírozásban, a kolozsvári Puck Bábszínház kap 4,8 millió lejt és a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház kap 5,4 millió lejes támogatást. Hargita megyében a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház, a Csíki Játékszín és a székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház összesen 6,3 millió lejes támogatásban részesül, illetve a szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulatának 8,3 millió lejes támogatást ítéltek oda a jogszabály. A temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház 5,5 millió lejes finanszírozásban részesül, a nyárádszeredai Bekecs Néptáncegyüttes 2,6 millió lejt kap és a kézdivásárhelyi Vígadó közel 350 ezer lejt. Támogatást kapnak továbbá aradi (5,5 millió), nagyváradi (4,4 millió), brassói (8,9 millió), kolozsvári (17,5 millió), marosvásárhelyi (9,2 millió), illetve a szatmárnémeti (0,77 millió), nagy-szebeni (4,7 millió) és a temesvári (10,6 millió) filharmoniaik is.

(RMDSZ-tájékoztató)

Szeptember végén tartják a Nemzeti Vágta döntőjét Szilvásváradon

Szeptember 30-án és október 1-jén rendezik meg a Nemzeti Vágta döntőjét Szilvásváradon. Közép-Kelet-Európa legnagyobb amatőr lovas eseménysorozatának végső küzdelmébe 60 felnőtt lovas és 32 fiatal versenyző jut be – tájékoztatták a szervezők az MTI-t.

Mint írják, a lovas ünnep szilvásváradon fináléjára kvalifikáló versenyek májustól szeptember végéig zajlanak. Május elején a Partiumi Vágtát, a Nemzeti Vágta Bihari Előfutamatát rendezték meg, míg utoljára, szeptember 23-án a Viharsarki Vágtán, a Nemzeti Vágta Sarkadi Előfutamatán lehet buzdítani a versenyzőket.

A tájékoztató szerint az idei évben összesen tíz magyarországi és öt határon túli helyszínen tartanak előfutamatokat, a döntőt pedig a Szilvásváradon Lipicai Lovasközpontban tartják, amelyben jövőre négyesfogat-hajtó világbajnokságot is rendeznek.

Mint írják, a pálya előnye az épített talaj, valamint az, hogy minden nézői székről belátható.

„A sűrűbb fordulónak köszönhetően technikásabb a pálya, a képzett lovaglás, taktikus versenyzés lehet eredményes, nem lesz elég a

Illusztráció

Forrás: a Nemzeti Vágta honlapja

gyorsaság” – idézi a közlemény Szotyori Nagy Kristóf versenyzőjét.

A közlemény szerint az idei évben az előző évekhez képest változás, hogy Szilvásváradon négy páros fog egyszerre starthoz állni, valamint az elővágatokon és a döntőn magyarországi település csak magyar tenyésztésű lóval indulhat.

Idén többen kapnak lehetőséget a továbbjutásra, ugyanis középfutamokat iktattak be a Kishuszar Vágtán, valamint a nemzetközi futam lovasai öshonos magyar lófajtán, lipicai lovakon fognak lovagolni. Nyolc ország részvételével zajlik majd a küzdelem, amelyen idén nem vesz részt Magyarország – áll a közleményben. (MTI)

Árverés

Szászrégenben, az Adó- és Pénzügyi Osztály Mihai Viteazu u. 2. szám alatti székhelyén **október 4-én 11 órakor nyilvános árverésen értékesítik az alábbi javakat:**

– 83.100 négyzetméter kültelek: legelő, szántó, kaszáló
A kikiáltási ár 102.615 lej, **NOVÁK MÁRIA MAGDOLNA** és **NOVÁK HUNOR** tulajdona (harmadik fél jelzáloghitelező). A kikiáltási ár a becsérték 50%-a (negyedik árverés).

– IBERITA IB7-2 típusú kávégép, 2017-es, kikiáltási ára 2.970 lej;

– Maxigel 10 l-es keverő, 2016-os, kikiáltási ára 627 lej;

– Apple Iphone X 16 GB, eleje és háta is megrepvede, kikiáltási ára 238 lej. A javak az adós **M&EFFECTS KFT.** tulajdonát képezik, a kikiáltási ár a becsérték 50%-a (negyedik árverés).

– 2005-ös 1968 köbcentis Audi A4 személygépkocsi, a kikiáltási ár 6.372 lej, a becsérték 50%-a (harmadik árverés). A személygépkocsi az adós **TINCA DORINA ELISABETA** tulajdona.

A 2015. évi 207-es, a pénzügyi eljárásra vonatkozó törvény 250. cikkelye 4. bekezdésének i pontja előírásai alapján felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a fenti javakra, hogy értesítsék erről a végrehajtót legkésőbb egy nappal az árverés időpontja előtt.

Akik érdekeltek a vásárlásban, jelenjenek meg az árverésen a megszabott helyen és időben, és legkésőbb egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: vásárlási ajánlat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló irat – a pénzt a Szászrégeni Kincstárba az IBAN RO64TREZ477506701XXXXXX számlára kell átutalni, adószám 4322653, címzett a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály –, kifizetési nyilvántartási szám: 8263003230000000000163 (M&EFFECTS KFT.), 8263003230000000000164 (Novák M. és Novák H.), 8263003230000000000162 (Tinca Dorina Elisabeta) vagy mutassanak be banki garancialevelet a kikiáltási ár 10%-áról; az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazása, romániai jogi személyek esetén a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolata, külföldi jogi személyek esetén a bejegyzési okirat román nyelvű fordítása, romániai magánszemélyeknek a személyazonossági igazolvány másolata, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen.

Jelen hirdetés kifüggesztésének időpontja: 2023. szeptember 12. A hirdetést kifüggesztik a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, Szászrégenben és Petelén a polgármesteri hivatalban, az adósok székhelyén, valamint megjelenik a Pénzügyminisztérium honlapján. Bővebb felvilágosítás a 0265/512-592-es telefonszámon (adóbegyűjtő és végrehajtó iroda).

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

A NORALEX MONUMENTE FUNERARE
sírkertet készíti gránitból és mozaikból a legalacsonyabb áron.
Tel. 0752-643-455. (20681)

ADÁSVÉTEL

ELADÓ 10 ha termőföld Szentpál községben. Tel. 0740-527-205. (20560-I)

MINDENFÉLE

KÉSZITÜNK gránitból, mozaikból sírkertet, kriptát, fedlapot stb., és vállaljuk sírok javítását. Elérhető árak, részlete is. Tel. 0770-873-809. (20582-I)

KÚTYGÜRÜKET árulunk és kútásást vállalunk. Tel. 0765-385-595. (20605)

IDŐS HÖLGY mellé gondozónőt keresünk. Tel. 0365/428-514. (20623-I)

IDŐS NÉNI gondozását vállalom. Tel. 0751-504-271. (20631-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk szeptember 12-én **HOOS JENŐRE** halálának 15. évfordulóján. Emlékét megőrizzük szívünkben. Nyugodjék békében! Szerettei. (20674-I)

Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk 2000. szeptember 10-ére drága leányunk,

ALBERT ERZSÉBET
(Babi)

halálának 23. évfordulóján.

Könnyes szemmel nézünk fel az égre, szeretünk téged most és mindörökké.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Bánatos szülei. (20667)

23 év hosszú idő, de a mi fájdalmunk nem enyhülő.

Másképp lenne minden, hogyha velünk lennél,

ha hozzánk szólnál, ha ránk nevetnél.

Elvitted a fényt, a derűt, a meleget,

csak egyetlen fény sugarat hagytál, az emlékedet.

Szomorú szívvel emlékezünk szeptember 10-ére, amikor a kegyetlen halál elragadta tőlünk drága nővéreket,

ALBERT ERZSÉBETET
(Babi).

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Bánatos húgod, Edit, István, Kati és családja. (20667)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDÖNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049)

Primăria Comunei Gornești Gernyeszegi Polgármesteri Hivatal

AS • OR • EV
Asociația Organizațiilor din Localitatea în Breșă

11. Marosjárai Szilvafőző Fesztivál
2023. szeptember 15-17. septembrie 2023
Festivalul Magiunului – Iara de Mureș

2023. szeptember 15., péntek
19:00 Nótast

2023. szeptember 16., szombat
12:00 Megnyitó - Demecseri Fúvós zenekar
Citrom Band
14:30 Néptánc
15:30 Demecseri Fúvós Zenekar
16:00 Dombi Mónika
17:00 Szabadi Nóra & Ördög Miklós Levente
18:00 Kozma Attila - Stand Up
19:00 Kovács Nóri (Magyarország)
21:00 DJ Bero

2023. szeptember 17., vasárnap
10:00 Bicyklierseny - ACS Peak Performance
13:00 Néptánc
14:00 Kéknefelejts Nótatársulat
16:00 Néptánc
19:30 Knock Out
21:00 Tűzijáték

Támogatók: Csabi Bár Marosjára, PROBICONS, MAGYAROSI, Média támogatók: Marosvásárhelyi Rádió Románia, NÉPÚJSÁG, TV

MAROS MEGYEI TANÁCS, **CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ**, **Sikó Csaba**

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Patricia Gucci
Gucci - Egy sikeres dinasztia története

Leiner Laura
40 NYÁRI NAP

Leiner Laura
40 nyári nap

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó		• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ	- 118-932	hidegtálak készítése	- 0365/404-664
- általános	- 118-800	• Prefektúra	- 0265/266-801
• Központosított ügyelet		• RDS-RCS	- 0365/400-401
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,		- 0365/400-404	
Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
• Rendőrség	- 0265/202-305	- vidék	- 0265/929
• SMURD (betegekkel		• Delgaz Grid	- 0265/200-928
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	- 0800/800 928	
• Sürgősségi szolgálat:		• Aquaserv:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
Marosvásárhelyi		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- központ	- 0265/208-800
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,		• Fogasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
otthonigazgató szolgálat,		• Vasútállomás	- 0265/236-284
8-16 óra között:	0736-883-110	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304	(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
	- 0265/312 436	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0265/250-120		- 0744-282-710
	- 0265/263 351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
• Marmed	- 0265/250-344	koszorúk	- 0745-606-269
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658	és halottszállítás	- 0758-047-604
	- 0729-024-380	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
Labor	- 0751-114-307		- 0265/262-907
e-mail: marmed@marmed.ro,			
www.marmed.ro			
• Dora Optics	- 0733-553-976		
• Dora Medicals	- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

METSZET

MINDEN KEDDEN
21 ÓRÁTÓL

Antal Joós Erikával

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió
FaFa
Maroszék

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

médiatér